

DX • AKTUELT

1 - 2013

• allt om radio

THANK YOU FOR LISTENING TO . . .

KFBK

50,000 WATTS • 1530 KILOCYCLES

SACRAMENTO, CALIFORNIA 95813

Dansk DX Lytter Klub | DX Listeners' Club | Sveriges DX-förbund

Innehåll nr 1 2013

s. 3

s. 6

s. 9

s. 11

s. 18

s. 20

s. 26

s. 43

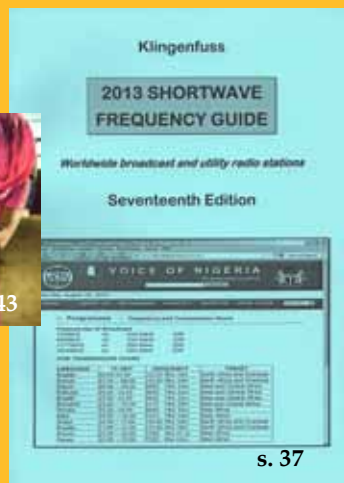
2013

s. 41

Afrikahorisont	3
NA-horisont	6
Piratspalten	9
QSL-posten	11
Tips	15
Klubbnytt	17
Media - när och fjärran	18
FM-DAB-TV	20
Teknikspalten	26
Vi har testat	32
Kalendern	34
Lätfångat	35
DX-filateli	36
Vi har läst	37
När det inte finns något elnät	39
DX-parlament med SDXF:s årsmöte 2013	41
Ett 50 år gammalt foto berättar	42
AWR DX contest	43
Radio i Ryssland	45

Omslaget

Ett QSL-kort från mellanvägsstationen KFBK från en tid då det var vanligt att de nordamerikanska stationerna höll sig med QSL-kort.

s. 37

AFRIKA-HORISONT

Björn Fransson | Lunds Västra 5 | 622 61 VISBY | 0498-26 45 68 | afrikahorisont@sdx.se

När nu DX-ingen går in i ett nytt kapitel, med nordiskt samarbete i tidningshänseende som huvudingrediens, kanske det kan vara på sin plats att göra en liten historisk tillbakablick. Jag håller mig endast till hur det varit i Sverige och med mina egna spalter som utgångspunkter.

År 1965 fanns det ett antal stora svenska DX-tidningar med ambitioner att vara "rikstäckande". På DX-parlamentet i Tylösand denna sommar kom man överens om att två av giganterna, "Eter-Aktuellt" (utgiven av Sveriges DX-Förbund) och "DX-aren" (utgiven av Sveriges DX-Riksklubb), skulle gå samman under namnet "Eter-Aktuellt".

Mest för novisen

I nr 7-8 detta år medverkade jag för första gången med några olika småspalter, som så småningom alla kom att gå in under den gemensamma benämningen "Mest för novisen". Jag skrev 4-5 sidor varje månad, där också "Nytt i korthet", en omfattande frågespalt och "Så gör jag"-tips var stående inslag.

"DX-Aktuellt" blev aldrig aktuellt

I nr 1, februari 1966, skrev redaktören -Ben- (Bill Ericsson): "Därför heter vi fortfarande ETER-AKTUELLT. Detta skulle som utlovades i reklamen vara det första numret av DX-AKTUELLT... I stället blev det årets första nummer av ETER-AKTUELLT". Anledningen till att vår kära tidskrift inte redan då fick det nya namnet var ett meddelande från Justitiedepartementets tryckfrihetsbyrå, som avslög begäran om namnbyte. Då hade redan den gamla Eteraktuellt funnits i sju årgångar!

Afrika-DX

Eter-Aktuellt försökte på den tiden hålla igång särskilda spalter för alla världsdelar, där man faktiskt till och med hade olika avdelningar för "LA-DX" och "Brasse-DX". Problemet var att finna lämpliga och villiga redaktörer, så förekomsten av övriga världsdelar har genomgående varit sporadisk under åren. "Afrika-DX" har funnit med som spalt i Eteraktuellt ända sedan de allra första numren, medan "Asien-DX" varit mycket sällan förekommande.

I nr 8-9 1975 skrev jag min sista "Mest för novisen"-spalt – efter att regelbundet ha nedtecknat mina sidor under exakt tio år. Min spalt delades upp i tre delar under egna rubriker. En av de dessa nya redaktörer var faktiskt vår nuvarande huvudredaktör Magnus Jespersen, då boende i Tidaholm. Senare kom han också att bli redaktör för "Afrika-DX"!

Fri skribent med skrivklåda

Under en period 1977-78 medverkade jag inte alls som regelbunden spaltskribent i EA, utan fungerade mer som "fri skribent med skrivklåda". Då uttalade jag mig i alla möjliga och omöjliga övergripande ämnen, framför allt som debattör.

Nr 11/12 1984 skrev jag så här: "Det var egentligen meningen att jag aldrig mera skulle ikläda mig rollen som stadig EA-redaktör. Tanken på att som "free-lancer" hjälpa huvudredaktörerna med skrivet material tilltalade både mitt sinne och min ständiga brist på tid bättre. Men när du blivit så, att jag de facto svarat för Afrikasidorna de senaste EA-åren, och med stor saknad konstaterat att det inte funnits någon fast redaktör för "Afrika-Horisont", får jag väl göra ett försök. Jag är ju, trots allt prat om tidsbrist, ganska aktiv på Afrikabanden".

På den vägen är det!

Och på den vägen kan man väl säga att det är? Vi är framme vid 2013 och jag har under hela denna period 1984-2012 fördelat mina skrivalster mellan huvudintressena "Afrika" och "Clandestine", ofta i en mix mellan båda. Hur länge mina skrivelser kommer att sträcka sig framöver kan ingen säga. Jag fyller inom kort 70 år och den egna DX-aktiviteten är minimal. Jag är därför synnerligen beroende av er läsare och det ni har att bidra med. Är intresset bland läsarna för sådana här inslag i nya "DX-Aktuellt" dåligt, får redaktörerna ta sig en funderare på fortsättningen.

DX-publikationer som källmaterial

Själv följer jag regelbundet med i ett antal DX-publikationer, som ger mig aktuellt stoff. Jag vill gärna nämna några som jag tar material ifrån. Samtidigt får ni här en förteckning över de förkortningar jag kommer att använda, vid mina källhänvisningar:

DXW = *DX-Window*, e-bulletin från The Danish Shortwave Club International, som utkommer varannan vecka med Anker Petersen som redaktör.

SWB = *Short Wave Bulletin*, svensk e-bulletin, som utkommer varannan vecka med Thomas Nilsson som redaktör.

DXLD = *DX Listening Digest*, e-veckobulletin, utgiven av Glenn Hauser.

Africa on shortwave

heter en bra lista, som du kan hämta gratis på Internet. Den är utgiven av British DX-Club och du når den via www.bdx.org.uk. Klicka på "Article Index Page", så hittar du listan + en mängd annat matnyttigt där.

Länder i Afrika

Antalet länder i Afrika med kortvågssändare har stadigt sjunkit sedan jag började DX-a 1957. En gång i tiden kunde man med mycket envishet och en bra mottagare tämligen enkelt få ihop QSL från 52 länder i Afrika. Det var också stipulationen för att få köpa det speciella A-diplom, som Sveriges DX-Förbund fortfarande ger ut. Numera har dock diplomkommittén fått gå ned till 27 (!) länder för att någon över huvud taget ska lyckas få diplom i sin hand. Själv hade jag vid senaste räkningen 59 verifierade länder i Afrika.

Stationer i Afrika

Antalet stationer har aldrig varit särskilt stort, eftersom de flesta sändaranläggningarna är statligt ägda och icke-kommersiella. Själv hade jag vid den senaste räkningen cirka 130 verifierade stationer, varav ett antal avlyssnade på mellanvåg. För de DX-are, som var aktiva tidigt, fanns det i till exempel Angola, Moçambique och Tangier, mängder av läckra, privata radiostationer, som alla sände på kortvåg! Den statliga radion i Nigeria, Kenya och Kamerun hade många regionalstationer, som sände på kortvåg från de olika landsdelarna.

Ett urval av nyligen hörda afrikaner

Jag tänker denna gång inte skriva så mycket om stationerna, utan i stället koncentrera innehållet på

vad som faktiskt finns kvar att lyssna på i Afrika. Tipsen har jag tagit från de ovan uppräknade publikationerna och de är alla från 2013. (non) efter landet betyder att stationen inte sänder från det egna landet, utan via någon internationell reläsändare.

Algeriet (non)

Radio Algerienne har hörts kl 05.00-05.58 på 5865 och 7295 kHz med nyheter på franska kl 05.00 och sedan ett program på arabiska, kallat "Koran al Kerim". Det är väl ingen som missar att det handlar om läsning ur muslimernas heliga bok, Koranen?

Botswana

Ska man höra Botswana nu för tiden får man lyssna på *Voice of America* från landet ifråga. Stationen har hörts på 15580 kHz på söndagar kl 21.35 med ett program kallar "Country Hits USA from VOA Music Mix". Den stänger kl 22.00.

Djibouti

Härliga rytmer från Afrikas horn hörs från *Radiodifusion-TV Djibouti* på 4780 kHz. Kolla under tidiga morgontimmarna runt kl 03.40.

Eritrea

The Voice of the Broad Masses of Eritrea, Asmara är det som brukar höras på 7180 kHz kl 05.00 med VOBM 2-program. VOBM 1 sänder samma tid på 7205 kHz. Stationen har även hörts på 7190 kHz kl 16.25-16.30. Alla sändningarna "jammass", ganska säkert från Etiopien, som inte precis är någon god granne. En annan frekvens att kolla kvällstid är 7165 kHz.

Etiopien/Niger

Radio Amhara, Addis Abeba är stationen på 6090 kHz, som känns igen på den härliga musiken från Afrikas horn. Kan höras från kl 04.00, om man

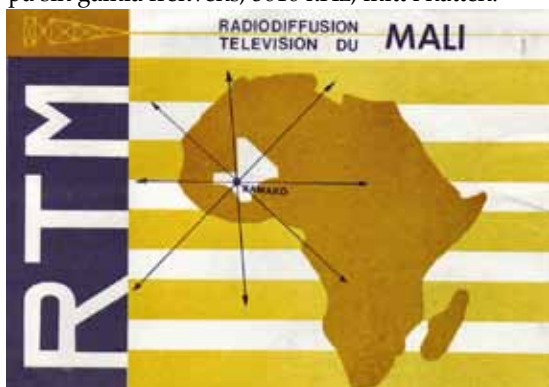
tillhör de morgonpiggas skara. Se upp för *Caribbean Beacon* på samma frekvens.

Radio Oromiya ligger på 6030 kHz kl 04.00. Se dock upp för en mängd andra stationer, bland andra *Radio Marti*.

Radio Ethiopia, Geja Jawe kan man ofta höra på 9705 kHz kl 17.00. Stationen ligger också ofta och förstör möjligheterna att höras för mindre röststarka Eritrea. Senast hördes man enormt starkt på 9711 och 7175 kHz fram till kl 14.58. Se upp för *La Voix du Sahel*, som lär ha hörts på 9705 kHz i januari, trots att stationen brukar ligga på 9704 kHz.

Madagaskar

Radio Madagasikara ligger på 6135 kHz kl 14.30-15.00. Se dock upp för Jemen, som använder samma frekvens för sina arabiska program, oftast bestående av Koranrecitationer. Stationen är även hörd på sin gamla frekvens, 5010 kHz, mitt i natten.

Mali

ORTM Mali sänder *China Radio Internationals* program på arabiska på 11640 kHz kl 19.00. *ORTM* startar sina igna sändningar kl 05.55 på 5995 kHz.

Marocko/Gabon

Radio Mediterranée #1 från Nador och *Radio Afrique No 1* är det som bråkar om frekvensen. Den förstnämnda har hörts på 9579 kHz och den senare ligger på 9580 kHz. Här gäller det att ha en finjusterad radio eller mycket goda öron.

Nigeria

Voice of Nigeria är ett av de afrikanska länder som är lättast att höra från landets egna sändare. På 7255 kHz kl 22.00 brukar man höras nästan perfekt. 15120 är också en pålitlig frekvens, antingen på morgonen kl 07.00 eller kvällstid fram till kl 18.00. Stationen pratar ofta en omisskännlig slags afroengelska.

Rwanda

Radio Rwanda är en ganska pålitlig afrikan på 6055 kHz. Man får dock vara igång tidigt – från 02.55 och framåt.

Somaliland/Somalia

Radio Hargeisa är igång på 7120 kHz från sina nya sändare fram till stängningen kl 19.00.

Sudan

Voice of Sudan sänder arabiska på 9505 kHz och hörs ofta runt 18.00. Man kallar sig också "Voice of Africa". Vanligaste frekvensen är dock 7200 kHz.

Sydafrika

Radio Sonder Grense kan man höra på 3320 kHz efter midnatt.

Tunisien

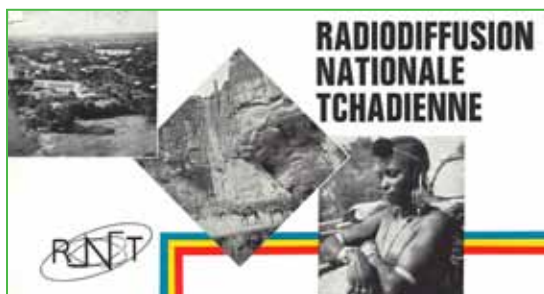
Radio Tunisienne reläer sina nationella radiokanaler och verifierar sällan DX-rapporter. Stationen har hörts på 7335 kHz kl 06.48.

Uganda

UBC Radio har tidvis var borta från banden. Nu är man igång igen på 4976 kHz med engelska program från kl 18.30.

Zambia/Chad

ZNBC2 har tidigare sänt på 6165 kHz kl 17.45-17.55. Här har nu i stället hörts *ORNT*, *Radio Chad* med arabiska.

Troligen är *CVC 1 Africa Radio* borta från alla kortvågsfrekvenser, när ni läser det här. I alla fall nämns inte längre några sådana sändningar på deras hemsida: www.cvcmedialive.com

Zanzibar

ZBC Radio hörs ibland bra på 11735 kHz kl 17.00. För några år sedan reläades nyheterna från *Spice FM*, men nu verkar det som om regeringsstationen producerar egna.

Zimbabwe

ZBC, *Guineafowl*, *Gweru*, kan höras på 6045 kHz både vid 18-tiden och vid midnatt. Välkomna med synpunkter på innehållet och kom gärna med nyhetstips! 73 från **B E F F**

NA-HORISONT

Jan Oscarsson | Hinkgränd 26 | 906 29 UMEÅ | 090 - 18 15 42 | nahorison@sdxf.se

Välkomna till årets första NA-horison Vi kör direkt och tackar bidragsgivaren, tillika Kågebon Bosse Olofsson (BOS)!

Många daytimers i januari

Jul- och nyårshelgerna gick det NA varje dag men utan riktigt drag även om enstaka guldkorn så gott som alltid kan vaskas fram i inflödet för den som är på hugget. Andra takter från och med kvällen 3.1 då en fin daytimeröppning slog an tonen för nästkommande vecka. Trevligt nog ställde kvällskonsten in sig flera dagar mot Washington, DC ungefär, fast gick även längre inåt landet vissa datum. En särskilt fin period tycks ha varit 7-12.1. Som BOS säger: "Den liknar inget man varit med om tidigare! Ständiga överraskningar!", men själv hann jag i alla fall vara med på ett litet hörn eftersom jag bandade kvällsöppningarna 3.1 och 4.1 hos Bosse i Furuögrund. Bland alla de daytimers som loggats på diverse händer och rapporterats i Distance och MV-ekot hittar vi bland annat:

Dessa stationer har loggats innan de stängt vid lokal solnedgång, eller sänkt effekten/bytt till ett mycket ofördelaktigt "nattpattern". Listan är långt ifrån komplett men ger i alla fall en fingervisning om hur bra cx:en varit. Massor av NA-stationer från hela kontinenten har annars hörts till långt in på eftermiddagarna vissa januaridatum, men en nackdel när "allt hörs" är ju att det blir svårt att hitta nya stationer om man varit med ett tag. Till detta krävs det ofta selektiva öppningar, och gärna tidiga sådana, så att stationerna hörs på sin dageffekt. Eller förstås att stationen råkat sända på fel effekt efter lokal solnedgång. Vi hoppas kunna återkomma nästa gång till fler trevligheter som loggats under denna period. En stor del av alla terabyte som spelats in återstår nog att mangla på flera håll, och konditionerna verkar dessutom komma igång igen i skrivande stund. Till exempel var 30.1 ett fint datum med många Floridastationer i lurarna för de aktiva!

760 WCHP Champlain NY (12.1)
820 WBKK Wilton MN (11.1)
870 WLVP Gorham ME (12.1)
890 WKNV Fairlawn VA (3.1, 8.1)
920 WURA Quantico VA (3.1, 12.1)
1040 WYSL Avon NY (3.1, 4.1)
1070 WTWK Plattsburgh NY (4.1, 12.1)
1070 WKOK Sunbury PA (12.1)
1070 WSCZ Sans Souci SC (12.1)
1070 WFLI Lookout Mountain TN (12.1)
1070 WFRF Tallahassee FL (12.1)
1110 WYRM Norfolk VA (3.1, 8.1)
1110 WJML Petoskey MI (4.1)
1110 WTIS Tampa FL (12.1)
1150 WHUN Huntingdon PA (8.1)
1160 WABY Mechanicville NY (4.1)
1190 WCRW Leesburg VA (3.1-5.1)
1190 WNWC Sun Prairie WI (12.1)
1250 WMTR Morristown NJ (3.1, 11.1)
1260 WWRC Washington DC (3.1)
1280 WPKZ Fitchburg MA (3.1)
1290 WFBG Altoona PA (8.1),
1410 WNER Watertown NY (3.1)
1420 WKCW Warrenton VA (3.1)
1590 WHGT Maugansville MD (3.1)

Nu tar vi en liten QSL-titt och startar med Bosse (BOS) som fått svar från WWMI, en Floridastation på 1380 som red fortfarande brottas med. Med att kunna få till en rapport alltså. Flera gånger har jag haft Disney på frekvensen, men Radio Disney-stationer erbjuder ju ofta bara ett lokal-id per timme när vi kan höra dem. Det kan alltså bara räcka med en 10-sekunder lång fade för att spolia en eventuell rapport och hittills har det varit stolpe ut för mig beträffande denna...

WWMI St Petersburg FL 1380

Florida är inget man åker till Parkalompolo för att höra så det är tur att hemmaträden uppfattar en och

annan signal därifrån istället. I södra Sverige har FL loggats regelbundet de senaste säsongerna men i norra Västerbotten har det krävts mer tur. Den 30.12 2011 sammanföll tur och goda östkustkonds så att Radio Disney kunde avlyssnas via sin St Petersburg, FL-station och dessutom över det "heltime-break" som inföll ett par minuter före heltimmen. Brukar vara en bra tidpunkt att leta efter Radio Disney-id förresten. Ett klart användbart dubbel-id för WWMI och WWMI-HD noterades på min inspelning. Lite spännande blev det att se hur mycket av inspelningen som gått förlorad när en fil avslutades och nästa tog vid. På grund av en gammal och slö dator blir det enklart märkbar drop-out när en fil sparas och nästa startas, men denna gång hade jag turen att inget viktigt hade klippts bort. Rapporten låg djupt ner i att-göra-högen så det blev sommar innan den äntligen kom iväg. Första försöket med e-post slutade i en automatgenererad kommentar att GM var utgången tills vidare. Efter några dagars väntan och på inrådan av Jan Edh, som fått svar, skickade jag rapporten igen till Station Manager Todd E Loomis istället. Med samma resultat! *Out of office* ekade det direkt. Då la jag ner projektet! Inget hamnade i inkorgen från dessa herrar senare heller. Jag brukar försöka få iväg några gammaldags brev-rapporter till vissa utvalda i början på september och denna säsong åkte 16 rapporter iväg. CD:n som bifogas går att spela direkt i vilken stereo som helst eller i datorn efter intresse. Så förutom vanlig musik-CD är det en data-CD innehållande ljudfiler, kopia på brevet, foton, info mm. Drygt två veckor senare hade jag inte fått någon reaktion alls på dessa 16 follow-ups. Men så plingade det till i inkorgen av ett QSL från WWMI och nämnde Loomis! Utan någon antydning att han skulle ha förlagt mitt e-brev från i somras. Rapporten hade väl drunknat i all e-post som samlats under hans semester. Samma dag som WWMI införlivades i samlingen åkte ännu en rapport till Florida iväg som resultat av en Furuögrunds fångst. WMBM 1490 gick skapligt den 28.9 och blev därmed säsongens första nya NA för mig. Återstår att se vad som krävs för att locka av även den ett QSL.

Good afternoon Bo!

It was a great surprise when we received the CD with the recording of Radio Disney AM 1380 from all the way in Sweden. It is indeed our signal and we're happy to have

you as a listener!

I will send you a Radio Disney Sticker and some other goodies shortly. Thank you again for your letter, picture and explanation of your town and country. It is very interesting.

Hope you hear us again soon!

Todd Loomis | Station Manager – Radio Disney Tampa/ St. Petersburg

Todd Loomis
Station Manager
WWMI-AM 1380

Radio Disney

11300 4th Street North, Suite 143
St. Petersburg, Florida 33716
Tel 727.577.4500 Ext. 224
Fax 727.579.1340
Cell 904.236.0024
todd.e.loomis@disney.com

KGBT Harlingen TX

Vi tackar Bosse och gratulerar till utökad Floridasamling! Nu går vi vidare till en station som svarade red i somras. I Parkalompolo 15 oktober 2010 (PAX87) upplevde jag nog de bästa kondsen jag varit med om hittills beträffande sydvästliga stationer på låga frekvenser, men även Mexiko gick som taget på de flesta frekvenserna! Det har varit ett grannlaga, men kul jobb att ta reda på allt som fastnade på Perseus-inspelningarna detta datum. En station på 1530 var jag rätt säker på var en äkta mexare (till exempel XEUR), men polletten ramlade trots allt ner ganska snart. Ett id *La Tremenda 1530* på denna mexmusik-spelande station framstod skapligt tydligt, och detta är alltså KGBT, licensierad till Harlingen i Texas. Hörd ibland i Parka, där SM-ettan verkar ha tillfallit Bosse vid PAX12.1.1 2001 även om han inte fick den rapporterbart då. QSL kom dock på hans loggning från PAX82.21.10 2009. Men stationen har till exempel även loggats av Lars Bygdén (LAB) i Sävar vid en fin öppning i december 2010! Ett trevligt fynd för redax förstås, så Bosses v-s tillika stationens chefsingenjör Jorge Garza fick en skrivelse i början av 2011. Han svarade tämligen snabbt att MP3-filen inte gick att öppna, och att jag skulle skicka en WAV istället. Så gjordes, men nu kom det inget svar. En försiktig påminnelse skickades men utan åtgärd även den, så nu lät jag det bero närmare ett år. Kanske var id:et för dåligt ändå? I slutet av slistidna juli fick jag dock för mig att skicka några f-ups till ett antal svarbevakade stationer, och nu blev det napp direkt på KGBT. Tämligen oväntat får man nog tillstå!

Svaret var mycket trevligt och rikligt, som man alltså kan erhålla även per e-post när det vill sig. Förutom den hett eftertraktade QSL-bekräftelsen bifogade sagde Jorge även täckningskartor och foto på anläggningen, vilket var mycket uppskattat! Enligt kartorna skickar KGBT nästan all signal söderut så det vill till lite speciella förutsättningar för att de ska höras här i norra Europa.

Greetings!

Yes, indeed the station you heard is KGBT 1530AM. Our transmitter site is located just north of La Villa, Texas USA. It is a 6 tower array, daytime non-directional 50KW and directional nighttime 10KW. Our studios are located in McAllen Texas. Im sending you some attachments of old and new memorabilia. Hope this is what you need. Thanks again for writing

Jorge Garza | Chief Engineer | Univision Communications Inc. | 200 South 10th Street, Suite 600, McAllen, TX 78501

Jag skrev förstas och tackade, och fick nedanstående svar:

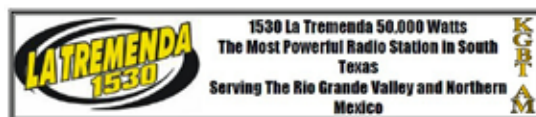
It was my pleasure. Here is a bit more information on our station

It was one of the few stations with "hardened" bunkers and backup equipment provided by the government back in the 60's in the cold war. It was designed to be an emergency station in the case of a nuclear war. There are still some items stored in the bunker from the cold war era.

You can Google the coordinates and get a picture of our transmitter and tower facilities.

26°22'33.51"N
97°53'42.59"W

Thanks!

Tur att bunkern inte verkar ha behövts till annat än till förvaring... Trevligt svar onekligen, och alltid kul med Texas! Reds 14:e i den QSL-pärmen, vilken i alla fall är dubbelt så tjock som den för Tennessee i skrivande stund... Harlingen ligger i Rio Grande Valley i sydligaste Texas och utgör tillsammans med Brownsville (där KVNS 1700 är licensierad) en så kallad *metropolitan area* med ungefär 385000 invånare. Vid grundandet 1904 fick Harlingen fick sitt namn efter den holländska stad där vi hittar 1602 Waddensee/Radio Seagull. Eu-QRG:n 1530 är ju annars sällan en frekvens man gräver på för att hitta USA-stationer. Det man i första hand får igenom här är ju WCKY Cincinnati OH och KFKA Sacramento CA. Båda kan gå mycket fint när det vill sig, den senare företrädesvis i nordliga QTH:n. Sedan blir det svårt, men ett antal finingar här har vaskats fram i Norden under åren. Bland totalt 11 hörda på 1530 enligt KOJE-listan har vi förutom ovan nämnda till exempel KZNX Creedmor TX och KQSP Shakopee MN som båda loggats i Parkalompolo. Den senare dundrade in vid PAX79 då de hade

Fortsättning på sidan 42

PIRATSPALTEN

Claes Olsson | Guldringen 68 | 603 68 NORRKÖPING | 011 - 18 22 23 | apb@sdx.se

Nya tider, nya ideer och nya krafter. Efter ca 25 år som redaktör för APB och kanske 10 som präntare av Piratspalten är det dags för nya pennor att ta vid så det här nog är det sista bidraget från min sida. Mycket har ändrats under åren, det mesta till det bättre och skrivandet har blivit oerhört mycket lättare sedan datorer och bra program till dessa gjort sitt intåg. På den tiden då jag började skriva fick man sitta med skrivmaskinen och räkna mellanslag för att få jämna högerkanter. Då man var klar med detta återstod att klippa och klistra så man fick ihop en snygg sida med passande illustrationer, kopierade på en vanlig kopieringsmaskin (svart/vit). Den som säger, att allt var bättre förr, har inte varit spaltredaktör i EA!

Alf Persson i Nödninge har varit en flitig bidragsgivare till Piratspalten under senare år, och här kommer ett par bidrag från honom:

På 3333 kHz har några nätter hörts den tjeckiska piraten Radio Bila Hora. Lugn, ingen porr därifrån. Bila Hora betyder Vita berget. Det är ett historiskt berg i tjeckisk historia genom ett slag under 30-åriga kriget, 1620. Detta enligt Ullmar Qvick.

I år sände man på 2541 kHz, men mottagningen hos mig var svag och brusig. Dock lyckades jag få ihop en kort mp3-snutt som jag skickade och frågade om man kunde identifiera sin station trots svag signal och mycket brus. Och det kunde man!

När jag sedan kollade min logg från 2011 och fann att jag då hört RBH den 17 december på 2458 kHz. Den gången fick jag någon e-postrapport. Brevlådan var då antingen överfull eller så fungerade inte adressen.

Vidare från Alf, som berättar, att han härom veckan hörde en svag pirat, Radio Norton på 48 mb. Han uppgav, att uteffekten var 5 Watt. I svaret med bifogat QSL skriver han, att som ung på 1980-talet körde speedway och då på en MC av märket Norton. Därav namnet och loggan. (Och jag som trodde att alla speedway-cyklar var av märket Jawa och Eso på den tiden - red). Alf gillar QSL-et, lite avbrott från alla lättklädda damer som är vanliga på pirat QSL-en.

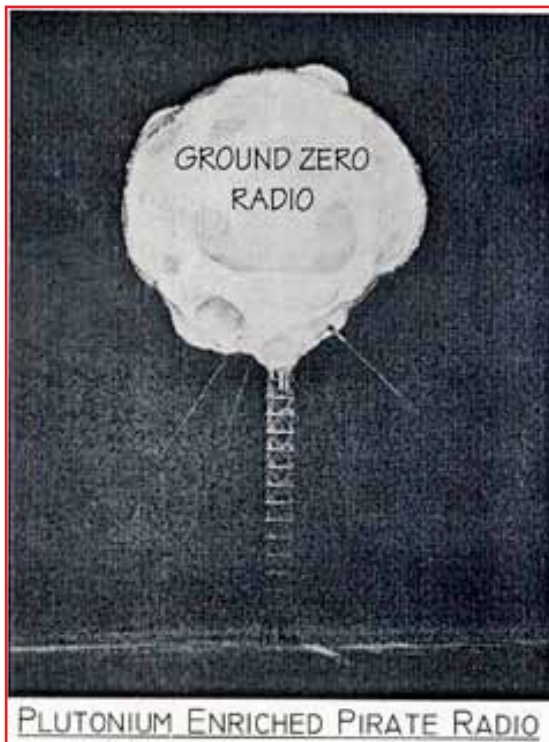

I början av december anlände ett QSL från FRSH, Free Radio Service Holland. Där bad Peter Verbruggen om ursäkt för det sena svaret på min rapport som gällde deras första sändning för året, daterad den 26 februari. Han berättade, att tydligen hade sändningen hörts väldigt dåligt och man körde därför denna i repris söndagen den 11 mars. Den 6 timmar långa sändningen gick ut bättre då, men långt ifrån bra. Nästa sändning var inte förrän den 28 oktober och den sista för året var den 30 december. Meddelas kan, att FRS nu bara har en e-postadress: frs@holland.nl så tänker ni skriva en rapport är detta den enda adressen som skall användas.

Vid det sista sändningstillfället befann jag mig i Florida och gjorde där ett försök att höra den. Men, inte ett spår av den och lika illa var det med de övriga europeiska pirater jag provade att höra. Den enda som hördes var The Mighty KBC, som väl inte kan betecknas som en pirat. Den första och andra januari nu i år hade man ett par testsändningar på 6150 kHz och dessa gick faktiskt in så det dånade.

Dåligt med pirataktiviten var det annars bland de amerikanska piraterna, även under de stora helgerna. Hörde några stycken runt 6900-6950 där de flesta ligger, men det var bara tre stycken som gick tillräckligt bra för att få ihop rapporter till: Undercover Radio, xfmshortwave, NY och Wolverin Radio. Skickade mailrapporter till de två förstnämnda, men ingen av dem iddes svara. Till Wolverin Radio, som jag hörde vid ett par tillfällen, finns ingen adress över huvud taget så han är tydligen inte intresserad av rapporter. Som jag uppfattar det, är svarsviljan hos amerikanska pirater inte så där överväldigande. Jag har under årens lopp skickat en hel rapport från Florida, men vad jag kan minnas, har jag bara fått svar på en av dessa. Det var en station jag hörde julen 2000, och som jag tror sände från Texas. Varför jag drog den slutsatsen minns jag inte, av dömna av namnet borde jag kanske gissat på N.Y. Inga upplysningar fanns med QSL:et, men här är det i alla fall.

En annan USA-pirat som jag hört på plats är Radio New York International, som jag dock bara hört via ett relä över WWCR i Nashville. RNI drogs igång av den icke helt okände Allan Weiner, som varit inblandad i en hel del mer eller mindre famösa

radioprojekt. Weiner, som i grunden är utbildad till radioingenjör, besökte vid ett tillfälle Radio Caroline för att installera en kortvågssändare på fartyget. Han tänkte på iden med offshoresändningar och då han lämnade Radio Caroline tog han med sig John Hungerford, som under namnet John Ford jobbat som DJ ombord hos Radio Caroline. Tillsammans med några andra intressenter införskaffade man ett lämpligt fartyg och registrerade detta i Panama. Efter att ha utrustat fartyget med sändare, ankrade man upp utanför Jones Beach, Long Island, NY och började sända som Radio New York Int. Det hela blev dock inte så långvarigt, FCC och polisen bordade snabbt fartyget och satt stopp för det företaget. Mera info finns att läsa på nätet under stationsnamnet.

Att höra USA-pirater direkt härifrån Sverige tillhör inte det lättaste, även om man vet att de flesta är samlade i överkanten på 41-metersbandet. Den enda jag lyckats logga från min sommarkåk, där jag har hyfsade mottagningsförhållanden är Radio Metallica som jag hörde i juli 1997. Varifrån den sänder eller sände vet jag inte, inga uppgifter om detta fanns i mitt QSL som var undertecknat av Dr. Tornado. Enligt QSL:et sände man med 10 kW, vilket låter ganska mycket för en pirat. Men å andra sidan var det kanske därför de hördes här i Sverige.

Däremot har jag under årens lopp hört en hel del USA-pirater som reläats av piratstationer här i Europa. Eftersom jag numera inte har tillfälle att lyssna så ofta, vet jag inte om detta fortfarande förekommer. Jag brukar titta igenom loggarna i Dr. Tims piratpublikation och efter vad jag ser där, är det nog slut med dessa reläsändningarna.

Källor

Dr. Tim's Piratennws, Tyskland, CON - Claes Olsson

QSL-POSTEN

Lars Bergström | Vingatan 3 | 932 31 SKELLEFTEHAMN | 0910 - 330 88 | qslposten@sdx.se

Ett QSL-år har nu avslutats och ett nytt har startat. Vi har nu en "ny" tidning som också kommer våra danska och norska DX-kollegor till del. Eteraktuellt, numera DX-Aktuellt, kommer att fortsätta att bevaka DX-världen med måhända en del reportage på danska och norska. Det är ingen större fara då det skrivna danska/norska språket är mycket likt det skrivna svenska, och hyfsat lättläst.

Europa

Albanien

R Tirana-7390 14 d UQ
Skickade julkort, 4 CD, 2 nålmärken, 3 dekal, 4 vykort, vinterluva med Albaniens emblem!

Bulgarien

The Mighty KBC, -6150 e-b 1 h APF
Sänder från Kostinbrod.

Frankrike

France Mahgreb2, 94,001 fb-b f-up GN
Sänder från Clermont-Ferrand.

Italien

R Gamma, Cesena-91,101 fb-b f-up GN
Facebookvar.

Lettland

R Merkurs, Riga-1485 e-b 3 d BSL
V-s Raimonds Kreicbergs

Litauen

R Free Asia, Sitkunai-9690 k 10 d BSL

Luxemburg

RTL-1440 k, alm 3 v BSN CCT BSN CCT

Sände under namnet RTL R och under namnet "R Freundesdienst". Freudendienst skickade även "Traktater"... vad som nu menas med det...

R City-7290 e-k 3 v BSN CCT

Moldavien

R Pridnestrovie-7290 e-b MJT

Nederländerna

Vahon Hindustani R-1557 e-b 2 m GN JOB JTM
V-s Koos Wijnants, Benelux DX-Club, bifogade ett "do it yourself QSL card".

Free R Service-7600 e-k 7 v BSL
V-s Peter Verbruggen
KBC-6095 k CCT

Norge

NRJ/Bodö-90,901 b 3m BSN
LKB/LLE, Bergen Kringkaster-1314 e-b JOB GN
V-s Øystein Ask och Sverre Martinsen, Broadcast coordinators.

Rumänien

R Romania Int, Tiganesti-15460 k, sch 3 v BSL
Orchard homestead in Chiojdu.

R City, Tiganesti-7290 e-b 1 d APF

Ryssland

ORR FM-93,6 KJT
Sänder från Kaliningrad.
R Maria-1053 b, k MJT

Slovakien

R One, Nitra-90,601 e-b 4 m GN
V-s Milan Homola, director.

Spanien

RNE 5, Salamanca-1314 e-b 2 v GN
V-s Mauricio Molano. E-brev med bifogat QSL i PDF-format.

Storbritannien

Talk Sport-1053 brev, bok CB

Sverige

Tidaholm FM-103,6 b MJT
R Dellen Int.- 5895 k, b 7 m APF MJT

Tyskland

SWR1, Baden-Württemberg-94,701 b, k 2 m GN
Penna + info.

Deutschlandfunk, Neumünster-1269 k 8 v BSL
HCJB-3995 k, sch MJT

European Music R-7265 e-k 2 v CB CWE

Även sändning från Göhren på 9480.

Atlantic 2000 Int., Göhren-9480 e-k 1 v BSL

V-s Tiphanie.

Athmik Yatra R, Wertachtal-15215 8 m MMM

Vatikanstaten

R Vaticana-11885 k CCT

Afrika

Nigeria

Voice of Nigeria-15120 k CCT

Zambia

CVC Africa, Lusaka-13590 k,b, dek 1m MMM

Asien

Bangladesh

Bangladesh Betar, Dhaka-7250 k 5 v BSL

V-s Abu Tabib Md. Zia Hasan, Senior engineer.

Indien

All India R, Bangalore-11670 k 3 m MMM

Kina

China R Int-17490 k, alm 5 v BSN CCT

Kuwait

R Free Asia-11590 k 2 v CWE

R Kuwait-15540 b 7 m BSN

Skickade ett "QSL-certifikat".

Malaysia

RMT R Klasik, Kajang-5965 e-k 1 m CWE

Seychellerna

BBC, Indian Ocean relay-21470 k 2 m CWE

V-s Jose Tambora, senior eng.

Sri Lanka

R Free Asia-9975 k, b, dek 1 m BSN CCT

VOA-12150 k, alm 7 v BSN CCT

Taiwan

WYFR/Tanshui-6280 k, vyk 7 v DO

Skickade även en tidning.

R Taiwan Int-15485 k, alm 3 v BSN CCT

Tajikistan

R Free Asia, Dushanbe-15475 k 1 v CWE

Turkiet

Voice of Turkey-15450 k, sch 6 v BSL CWE

Hattusas, Hetiternas huvudstad under bronsåldern.

Skickade även några underlägg. Även sändning på 17755.

Oceanien

Guam

KTWR, Agana-15200 k, sch 3 m MMM

Hawaii

WWVH, Kekaha-5000 e-b, k 2 v APF

Nordmarianerna

RFA-MRA, Tinian-13625 k 1 v CWE

Papua Nya Guinea

R Fly-5960 e-b MJT

Nordamerika

Alaska

KXXJ, Juneau-1330 fb-k MJT

Facebook-QSL.

Kanada

CFBV, Smithers, BC-870 e-b JOB

V-s Briellen Lockhart, Receptionist.

CHUM, Toronto ON-1050 e-b f-up APF

USA

KEYZ, Williston-ND-660 e-b MJT

KKZN, Thornton, CO-760 e-b JOB

V-s Jessica Farias, Sales mgr.

KXNT, North Las Vegas NV-840 e-b 1 m APF

KXLY, Spokane WA-920 k 3 v APF

KSEI, Pocatello ID-930 e-b 1 d APF

KGFX, Pierre, SD-1060 e-b JOB

V-s Jeri Thomas, KGFX News

KPOW, Powell, WY-1260 e-b JOB

V-s Scott Mangold, GM

KVXR, Moorhead SD-1280 e-b 12 d GN

V-s Brad Wilson, Engineering/IT

WKZN, West Hazleton, PA-1300 e-b JOB

V-s Ryan Flynn, GM

KCKM, Monahans, TX-1330 e-b JOB

V-s Bob Souza, Managing partner.

KRNT, Des Moines, IA-1350 e-b JOB

V-s Joseph Farrington. CE skickade med det gamla

QSL-kortet i skannad form + massor av info

KXGF, Great Falls MT-1400 e-b f-up GN

V-s Jimmy Wyse.

KIIX, Fort Collins CO-1410 e-b 1 m GN

V-s Dave Agnew, Engineering manager

WMBD, Peoria IL-1470 e-b 1 m APF

WWCR-15825 k 3 v BSN CCT

Centralamerika och Västindien

Jungfruöarna (USA)

WSTX, Christiansted, VI-970 e-b JOB

V-s Herb Schoenbohm, Station engineer.

Mexiko

XEPRS, Rosarita BC-1090 e-b 1 m APF

XEEX R Formula, Culiacan-1230 e-b 3 m GN

V-s Anitha Aguilar.

Puerto Rico

WNIK, Arecibo, PR-1230 e-b JOB

V-s Jose Gerardo Garcia Gonzalez.

Sydamerika

Brasilien

Rádio Tropical, Curitiba-1320 e-b 1 m GN

V-s Adriana.

Colombia

R Nacional, Urbía-610 e-b 2 m GN

V-s Dora Brausin.

Uruguay

Sodre Clasico-650 b, k MJT

Skickade även 6 dekaler och en broschyr. MJT skriver:

"Trodde sådana svar var förbjuda i lag numera..."

Pirater

R Eldorado-1611 k, b 1 v JTM

De Zwarte Non-1611 e-b MJT

R Nova 4-1615 e-b 1 v APF

R Batavier -1615, 1635 e-b 1 m APF MJT

Combinatie F16-1620 e-b MJT

R Johnny Camaro -1625 e-b, k 1 d APF

R Relmus-1625 e-b, foto 5 m DO

Johnny Camaro-1625 e-k 1 d JTM

R Mexicano -1629 e-b 4 d APF

R Orban-1630 e-b 1 m APF

R Witte Raaf-1633,5 e-b MJT

Keizer & Keizerin-1636,6 e-b 3 v JTM

Zwarte Arabier-1638 e-k 1 d JTM

R Akai, 1641 e-b 3 t APF

Uk 44-1641 e-b, 1 v DO

Turftrekker-1643 e-b 6 d JTM

R Grutte Pier-1644,2 e-b MJT

R Vriendschap AM-1645 e-b 1 v APF

Columbia-1645 e-b 1 d JTM

R Casablanca-1645 e-b 6 h APF JTM

Witte Tornado-1647 e-k 3 v JTM

Moby Dick-1650 e-b 4 m	APF	Amatörradio	EG1SDC	Spanien
Oliebollenbakkers-1650 e-b 2 d	APF JTM	UQs loggningar	17 mb	
Uniek R-1651 e-b 1 d	JTM	Ullmars bästa	3D2C	Conway Reef
Rode Ster-1655 e-b 2 v	DO JTM	TT8TT	7O6T	Jemen
R Soerabaya-1656 e-b 1 d	APF	3D2C	EA8BMG	
Studio 69-1656 e-k 6 h	JTM	D64K	Kanarieöarna	
R Vrij Friesland-1660 e-b 1 h	APF	3B9SP	Z60K	Kosovo
Studio 69-1660 e-b, k, foto 1 d	DO	7O6T		
Matrix R-1675 e-b 1 d	JTM	<i>Hörd på 6 band! DXCC nr 235.</i>	15 mb	
R Bila Hora, 2458 e-b 13 m	APF	40 m	3D2C	Conway Reef
R Quintus-3905 e-k 3 m	GRS	HG15IPA	D64K	Komorerna
R Bogusman-3945 e-k 4 år	GRS JTM	J48OV	7O6T	Jemen
<i>Skickade även lite allmän info i e-brevet. Även hörd på 6295</i>		SZ7SER	D64K	Komorerna
Laser Hot Hits-4015, 4026 e-b 14 m	APF	RO3P	5R8AL	Madagaskar
R Goude Ster-6205 e-b 1 d	APF	OM2011IIHF	3B9SP	Rodriguez Isl.
Wizard R-6207 e-b 8 m	APF	S50HQ		
R Condor, 6240 e-b 2 t	APF	SM2LKW	10 m	
R Klabautermann, 6240 e-b 1 v	APF	SM7BVO	PT2CM	Brasilien
Onda Caliente-6240 e-k 3 h	JTM	30 m	7O6T	Jemen
R Nora-6265 e-k 5 d	JTM	7O6T	VO1/K5KG	Kanada
R Blackbeard-6266 e-b 2 v	DO MJT	V5/DF2UU	RA6WF	Ryssland
R Lowland-6290 e-k 1 d	GRS	Z60K	ZS6WR	Sydafrika
R Underground-6290 e-k 1 d	GRS	20 mb	THEs loggningar	
Trans Europe R-6290 e-b	MJT	TT8TT	20 mb	
Telstar R -6292 e-b 1 m	APF DO	SZ7SER	KL2SX	Alaska
NMD-6295 e-b, k 1 d	DO JTM	VA7OM	OT800LIER	Belgien
R Bonofox-6300 e-b 13 m	APF	HB0/PA4N	ES2BKN	Estland
R Malibu-6300 e-k 1 d	JTM		A71BO	Qatar
R Osaka-6303 e-k 2 d	GRS JTM	7O6T	UR8ES	Ukraina
R Rockefeller-6305 e-b 1 v	APF DO	UA1NFA/P		
R Verona-6305 e-b 1 v	APF	QSL-cupen		
R New Wave-6307 e-b	MJT	Rundradiosändare, lagliga och pirater		
R Zodiac-6321,5 e-b	MJT	APF	Alf Persson	196
R Norton-6325 e-b 2 h	APF	GN	Gert Nilsson	177
Nachtpiraa-6325 e-k 6 h	JTMR	DO	Dan Olsson	138
Zwarte Panter-6392 e-b 5 h	APF JTM	JOB	Jan Oscarsson	111
R Ronex-6400 e-b, k 1 d	APF DO	CWE	Claës-W Englund	106
<i>Även 6435 kHz.</i>		JTM	Jan Thörnblom	81
Studio 52-6449 e-b 3 m	APF	MMM	Malin Mutka	59
R Readymix-6450 e-k 2 d	GRS	CB	Christer Brunström	54
R Zomerzon-6525 e-k 4 d	JTM	BSL	Bo Samuelsson	56
Pink Panther R-6525 e-b	MJT	UQ	Ullmar Qvick	48
R XXL Shortwave-6535 e-k 3 d	GRS	MJT	Magnus Jespersen	31
R Zomerzon-6550, 6555 e-b 10 h	APF GRS	KEL	Kjell Eriksson	30
Pioner R-6553 e-b 1 v	APF	BEFF	Björn Fransson	28
R Joey-6555 e-b 2 m	APF	CON	Claes Olsson	28
Hot R-6735 e-b 6 h	APF	CCT	Christer Carnegren	26
Laser Hot Hits-6970 e-b 14 m	APF	BSN	Börje Sahlén	23
REC N & VOTN-7490 e-b 2 v	APF	GRS	Göthe Ringström	18
		LWV	Lennart Weirell	17
		KUN	Kurt Norlin	6
		JGÖ	Jan Görin	3
		THE	Tor-Henrik Ekblom	1

Utility

Sverige

SAQ, Grimeton-17,2 k

JOB

Fortsättning på sidan 42

TIPS

John Vinther Nielsen | Hjællandvej 28, Årnborg | 7400 HERNING | jvn@ddxlk.net

Velkommen til første udgave af Tipsspalten, der er ikke kommet så mange bidrag denne gang, men jeg håber af få flere bidrag til næste blad, også fra Norge og Sverige. Send en e-mail hvis i mangler skabelon/mallar, så til næste gang god DX.

Europa

576	23.01	18.00	<u>SPANIEN</u> RNE R.5, Barcelona, id og nyheder.	3-5	NAH-DK
729	25.01	06.50	<u>SPANIEN</u> R.Nacional Asturias, spansk lokal id, nyheder.	3-4	NAH-DK
981	18.01	07.02	<u>IRLAND</u> R.Star Country, nyheder, id og country musik.	2-3	NAH-DK
999	18.01	07.00	<u>UK</u> Gold, Nottingham, id og nyheder nede i grøden.	0-1	NAH-DK
1017	18.01	06.59	<u>UK</u> Free Radio 80's, popmusik, jingle id og nyheder.	2-4	NAH-DK
1026	18.01	07.05	<u>UK</u> Downtown R, Belfast, popmusik, SMS service beskeder, flere Downtown ids.	2-4	NAH-DK
1161	30.01	16.20	<u>UK</u> Magic 1161 AM, Goxhill, reklame for "Magic 500 Pound Friday", derefter flere Ids	2-3	NAH-DK
1161	17.01	07.10	<u>UK</u> Tay AM, Dundee, popmusik og id.	1-2	NAH-DK
1296	17.01	06.50	<u>UK</u> Radio XL, Birmingham, Indisk musik, reklamer, engelske nyheder og id.	1-3	NAH-DK
1296	24.01	06.55	<u>SPANIEN</u> Cope Valencia, reklamer fra Valencia området.	3-4	NAH-DK
1323	29.01	18.10	<u>RUMÆNIEN</u> R.Targu Mures, rumænsk folkemusik, ids.	2-4	NAH-DK
1332	29.01	18.15	<u>UK</u> Gold, Peterborough, Reklamer, id, popmx. // 1359 kHz.	1-2	NAH-DK
1359	30.01	17.00	<u>UK</u> Gold, Essex, nyheder, lokal vejrudsigt for Essex. (Utroligt hvor ofte og godt denne station høres på bilradioen, trods de kun 280 watt, høres oftere end Gold på 1548 kHz).	2-4	NAH-DK

1386	24.01	06.50	<u>SPANIEN</u> Euskadi Irratia, Bilbao, id // 1476 kHz..	1-3	NAH-DK
1413	01.02	14.45	<u>UK</u> Premier Christian Radio, Heathrow Airport, Engelsk prædikeprogramme, reklamer og nyheder // 1305 kHz og med lang Ekko på signalet, så begge sendere på frekvensen kunne høres.	0-2	NAH-DK
1413	01.02	14.45	<u>UK</u> BBC R.Gloucestershire, Engelsk snak, BBC id, nyheder fra Bristol Mixede ind over Premier Christian Radio.	0-2	NAH-DK
1485	31.01	07.03	<u>TYSKLAND</u> AFN Power Network, engelske nyheder, id // 873	1-3	NAH-DK
1530	16.01	06.58	<u>UK</u> Pulse 2, Huddersfield, reklamer, id som "West Yorkshires Pulse 2", nyheder.	2-3	NAH-DK

EUROPEAN MUSIC RADIO

1548	30.01	07.00	<u>UK</u> Gold, London, Engelske nyheder og Gold Weather.	2-4	NAH-DK
1566	15.01	06.58	<u>UK</u> Eagle Extra, Reklamer, id og nyheder.	2-4	NAH-DK
1566	15.01	07.05	<u>UK</u> BBC Sommerset, id og nyheder under Eagle Extra.	1-2	NAH-DK
1584	01.02	07.00	<u>UK</u> BBC R.Herford & Worcester, Engelske nyheder og BBC id.	0-2	NAH-DK
5985	26.12	13.30	<u>JAPAN/CIANDESTINE</u> Shiokaze, japansk snak med pianomusik i baggrunden, id, Bedst på LSB for at undgå Myanmar på 6985.9	3	SHN-DK
6205	30.12	12.00	<u>PIRAT</u> Radio Enterprise, nederlandsk, schlagermusik.	3	JVN-DK
6210	24.12	11.10	<u>PIRAT</u> Radio Marabu, tysk, id, Rolling Stones musik.	3	JVN-DK
6211	01.01	11.24	<u>PIRAT</u> Skyline Radio Germany, tysk/engelsk, id og rock-mx.	3	JVN-DK
6213	30.12	08.35	<u>PIRAT</u> Radio Boomerang, Steve Harley "Make me Smile".	4	JVN-DK
6285	30.12	15.25	<u>PIRAT</u> Radio Osaka, opgav e-mail: osakaradio@gmail.com. Id "This is free music radio on shortwave Radio Osaka".	3	JVN-DK
6285.4	24.12	11.08	<u>PIRAT</u> Radio Focus Int'l, opgav telefon-nr. til UK.	2	JVN-DK
6296	24.12	11.14	<u>PIRAT</u> Radio Luxemburg, nederlandsk/engelsk, id.	4	JVN-DK
6305	23.12	13.00	<u>PIRAT</u> Radio Merlin, Id og e-mail adresse.	2	JVN-DK
6325	23.12	12.40	<u>PIRAT</u> Radio Quietus, nederlandsk id, schlagermusik.	3	JVN-DK
6326	24.12	11.08	<u>PIRAT</u> Radio Ronex, engelsk, med schlagermusik, id som - from the Dutch country - this is pirate station Ronex.	3	JVN-DK
6335	23.12	12.44	<u>PIRAT</u> Radio Sundown, On shortwave, this is Sundown Radio.	3	JVN-DK
6920	23.12	10.06	<u>PIRAT</u> Antonio Radio, engelsk, id. "Poop Me" Adam Faith.	4	JVN-DK
6937	23.12	10.10	<u>PIRAT</u> IMR, spillede "Driving home for christmas".	4	JVN-DK
6942.5	13.01	14.35	<u>PIRAT</u> IMR, rockmusik, id og jingle.	2	JVN-DK

Oceanien

9765	16.01	09.00	<u>NYA ZEELAND</u> Radio New Zealand med engelska	3-4	HA-S
------	-------	-------	---	-----	------

Latin-Amerika

1660	28.01	05.15	<u>PUERTO RICO</u> WGIT, Canóvanas PR, spansk snak, id.	2-3	JVN-DK
------	-------	-------	---	-----	--------

FM-tropo

93.0v	23.01	16.25	<u>DANMARK</u> Globus Guld, Gram, popm. // 88.3, 91.9 med RDS (133 km)	2-3	NAH-DK
96.1v	23.01	16.45	<u>DANMARK</u> Radio Nord, Frederikshavn. Popmusik og id// 96.9 (Dette er en ny sender for Radio Nord) (125 km)	2-3	NAH-DK
96.1v	31.01	21.50	<u>DANMARK</u> Radio Nord, Frederikshavn, ny frekvens taget i brug. RDS "**_NORD_**" // 95.1 MHz m. fl	5	LKP-DK
106.4v	31.01	21.40	<u>DANMARK</u> ANR, Brovst, ny frekvens taget i brug, id // 103.8	2-3	NAH-DK

Tak til følgende bidragydere

HA-S:

Hans Andersson - AM: Sony ICF-2001D + telekopantenn

JVN-DK:

John V. Nielsen, Herning - AM: Perseus SDR/KAZ antenne nordvest.

LKP-DX:

Lars K. Pedersen, Nøvling (Aalborg)

NAH-DK:

Niels A. Holst, Rønde-AM/FM: Opel CD-300 bilradio, 40 cm whip på taget.

SHN-DK:

Stig Hartvig Nielsen, Randers-AM: AOR AR-7030+/25 meter longwire.

KLUBBNYTT

Erik Johansson | Stångholmsbacken 56 | 127 40 SKÄRHOLMEN | 08 - 680 01 49 | redaktion@sdx.se

Hej!

Det har återigen blivit dags för en klubbnyttspalt. Detta är den första jag skriver för DX-Aktuellt och jag hoppas på att alla ska bli nöjda. Den här spalten innehåller endast information om svenska klubbar, men jag hoppas på att få information från de andra nordiska länderna i framtiden.

Tibro DX-klubb

Från Tibro har programmet för 2013 inkommit. Vi kör det i sin helhet även om vissa programpunkter är för gamla när den här tidningen trycks. Klubben fyller 35 år i år och vi gratulerar i förväg.

18 januari: Klubbmöte och lyssnarkväll, tema mellanväg.

15 februari: Årsmöte, tårta, lyssning.

15 mars: Lyssnarkväll, semlor.

19 april: Klubbmöte och lyssnarkväll, tema Asien.

17 maj: Lyssnarnatt, eventuellt med gökotta.

6 september: 35-årsjubileum, tårta och lyssning.

4 oktober: Klubbmöte, lyssning med tema Afrika och Europa.

8 november: Lyssnarkväll med Gustaf Adolfsbakelser.

6 december: Klubbmöte med lussefika, lyssnarkväll.

Om inget annat anges så hålls mötena hos Börje Sahlén, Brittgården 94, Tibro kl. 19.00 Medlemmarna turas om att skaffa kaffebröd. Pris för kaffe: 25 kr.

Välkomna! (Upplysningar: aspbladet@live.se)

Mälardalens Radiosällskap

Från MRS har i vanlig ordning QRG-bulletinen ramlat in. Det har kommit två stycken sedan jag senast skev om klubben i den här spalten. I bulletin Nr 759 från december fanns ett stort reportage om klubbens jubileumsmiddag som avhölls eftersom man firade 50-års jubileum förra året.

I första bulletinen 2013 (nr 760) redovisas slutställningen i QSL-mästerskapet 2012. Man redovisar också kommande klubbmöten för våren 2013. Dessa kommer att avhållas på följande datum: 7 mars, 9 april, 14 maj samt 11 juni.

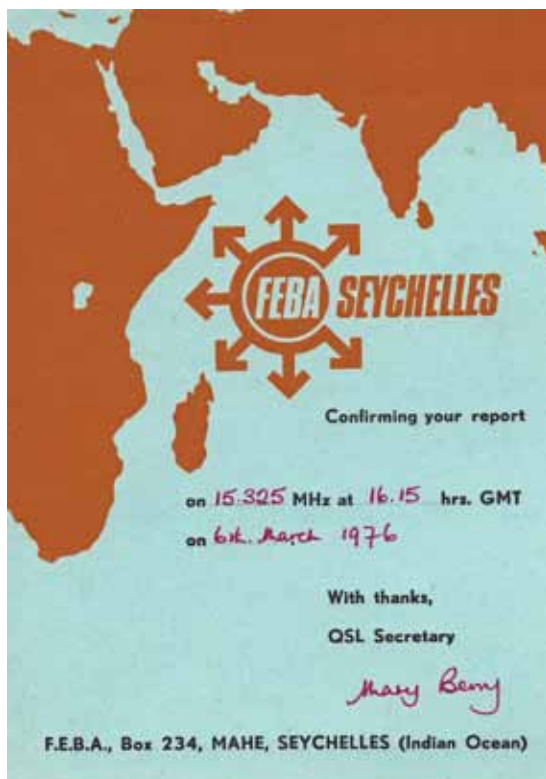
Klubbmötena äger (om inte annat meddelas) rum hos Östermalms Föreningsråd (Fältöversten), Valhallavägen 148.

I den senaste bulletinen hälsar man även en nygammal medlem välkommen åter, nämligen Sigvard Andersson.

Man har förutom QSL-mästerskapet även enlogg i bulletinen. Den avslutas med en inledning till föredraget som avhölls av Sigvard på klubbmötet 29 januari och handlade om SDR-mottagaren Perseus Förhoppningsvis finns det en artikel med utgångspunkt från mötet i nästa bulletin.

Slutord

Det var allt för den här gången. Jag hoppas att ingen klubb känner sig förbigången, men detta var de bidrag jag fått in. Den här spalten bygger på era bidrag så om ni vill se något om er klubb, bidra! Det behöver inte vara färdiga notiser, men sådana är förstås alltid välkomna.

MEDIA - NÄR OCH FJÄRRAN

Stig-Owe Elgborn | Gunnestorps bygata 49 | 417 49 GÖTEBORG | soema@passagen.se

Sveriges Radio svarar på kritik om Grammofonarkivet

Den senaste tiden har det framförts kritik mot att Grammofonarkivet tilldelas mindre resurser. Nu svarar programdirektören Björn Löfdahl, Sveriges Radio, på kritiken.

På Facebook finns det kritiska grupper som uppmanar till protest mot "slakten av Grammofonarkivet", det har skickats insändare till tidningar, osv.

Bakgrunden är att Sveriges Radios lokala stationer runt om i landet har börjat sälja av sina skivarkiv, och att man centralt köper fler musikfiler än skivor. Kritiker menar att man med den besparingen tappar mycket metadata, dvs. uppgifter om vilka som har medverkat i produktionen av musiken - alltifrån musiker i banden till den som har designat omslaget.

Björn Löfdahl, programdirektör vid Sveriges Radio säger att han har förståelse för kritikernas synpunkter.

Men han påpekar också att SR inte är på väg att göra sig av med arkivet, men att de (SR) måste beskriva vad det är som sker långsiktigt.

Framför allt pekar han på att man håller på att digitalisera arkivet, men att man inte är på det klara ännu med vad som kommer att hända med själva skivorna och banden när ljudinformationen väl är digitaliserad. Helt klart är dock att de kommer att omhändertas på något sätt.

I förgrunden för oss är hur ska vi kunna utnyttja arkivmaterialet mycket mer och mycket bättre när de tekniska möjligheterna nu så medger. Det är en stor teknikomvandling vi är inne i. Vi har en lång utvecklingsprocess framför oss. Självfallet går det inte att ge alla svar nu, säger Björn Löfdahl.

Sveriges Radios grammofonarkiv sägs vara världens tredje största arkiv med ljudinspelningar. Enligt Sveriges Radio själva innehåller det 220.000 CD-skivor, 145.000 LP-skivor, 75.000 EP-skivor, 65.000 78-varvare ("stenkakor") och 2000 vaxrullar. Dessutom finns det ett särskilt pressarkiv med tidningsklipp från 60-talet samt ett "vanligt" bibliotek med några hundratusen böcker.

Via länken nedan kan du besöka Sveriges Radios skivarkiv. sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=2689&artikel=471298

Retro FM - ny radiostation i Skåne

För en tid sedan lade man ner de lokala sändningarna i Mix Megapol Malmö och delar av personalen blev uppsagda. Nu startar några av dem en egen radiostation - Retro FM.

Retro FM kommer att sändas över tre frekvenser, 91.8 över Malmö, 95.9 över Lund och 94.5 över Öresund. Musiken blir 60-, 70- och 80-tal, och det blir också lokala nyheter från Skåne.

- Den lokala förankringen är viktig för oss. Det bygger en relation och ger en närhet till våra lyssnare, och det känns mer trovärdigt när vi sänder från den skånska myllan, säger Patrik "Putte" Olsson i ett pressmeddelande.

Retro FM spelar musiken som många av oss vuxna växte upp med. Musiken som vi skapade våra första minnen till. Musiken vi lyssnade till när vi kysste vår första kärlek på skoldansen. Musiken som har format generationer och har skapat revolutioner. Retro FM spelar musiken du älskar... musiken som lever kvar för alltid.

Testing av DRM i Trondheim

Medietilsynet har gitt konsesjon til utprøving av digitale radiosendingar på DRM-plattform i Trondheim

Utprøving av fleire digitale teknologiar er i tråd med styresmaktene sine ønske for utvikling i retning av

digitalisert radio i Noreg.

Konsesjonane til prøveprosjektet gjeld drift av sendaranlegg og lokalradiokringkasting på ei digital plattform (DRM+) som er ein del forskjellig frå den meir kjende DAB-plattformen. Løyve til frekvensbruk er gitt av Post- og teletilsynet.

21st Venture AS – eigar av lokalradioane Radio Metro – som har fått konsesjonane.

Utgåtte patenter kan gjøre DAB-radio billigere

Januar 2013 gikk DAB-patentet til Philips ut i blant annet Tyskland, Storbritannia og Sverige. I fjor høst utgikk patentene i andre europeiske land. Dette kan bety at det blir både billigere og enklere å integrere en DAB-mottager i hjemmeelektronikk.

Patentet som gikk ut før helgen gjelder den opprinnelige digitalradioteknikken DAB og gjelder for landene Tyskland, Storbritannia, Italia, Sveits og Sverige. Tidligere i fjor fikk patentet ut i blant annet Australia, Nederland og Danmark.

At patentet er gått ut betyr at forbrukerne kan få litt rimeligere digitalradioer, men det mest spennende er at det blir enklere og rimeligere å inkludere en DAB-mottaker i blant annet hjemmeelektronikk.

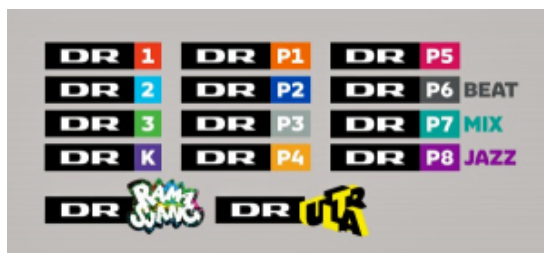
For den nye digitalradiostandarden, DAB+, betaler produsentene en royaltavgift bare én gang per produkt.

Danmarks Radio byter logotyper

Det danske public service-bolaget DR infør 1 februar nye logotyper för företaget och alla radio- och TV-kanaler. Bland annat försvinner den röda versionen av DR-s logotyp.

Våra logotyper är inte bara märket vi sätter i hörnet på skärmen eller på våra byggnader. Logotypen är ryggraden i DR-s visuella identitet. Därför har vi utvecklat en DR-logotyp som ger en klar avsändarsignatur, som följer med i tiden och de nya krav som ställs på logotypen. Det är exempelvis viktigt att den är knivskarp på TV-skärmen och dr.dk samt i nya medier som surfplattor, smarta mobiler och appar – för det är primärt där DR-s användare möter oss säger DR Mediers direktör Gitte Rabøl i ett pressmeddelande.

Norsk Radiomuseum

Radioens betydning i tidsperioden 1930 til 1960 er en viktig del av vår kulturhistorie, og for de generasjonene som opplevde dette er minnene mange.

Det var en periode hvor fantasien og kreativiteten fikk gode arbeidsvilkår. I denne perioden var samlingsstundene rundt radioapparatene en viktig del av dagliglivet.

Etter at TV'n gjorde sitt inntog i 1960 ble mye forandret både med hensyn til det sosiale mønsteret, men også rundt evnen til å fantasere.

Norsk Radiomuseum i Selbu har tatt for seg radiohistorien fra 1890 og frem til 1980 og viser både tidsbilder, musikk og radioprogram fra de forskjellige periodene.

Det er i hovedsak konsentrert rundt produksjonen i Norge og spesielt blant de største. Selv om det i en periode var ca. 50 radiofabrikker i Norge var det Tandberg, Radionette, Salve Staubo og Edda Radiofabrikk som var de dominerende. Disse er bredt presentert på museet fra de første til de siste apparatene.

Utstillingen har en spesiell forkjærlighet for Edda Radiofabrikk som hadde sitt tilhold i Trondheim. Fabrikken hadde sin storhetstid fra 1939 til 1964 med henblikk på produksjon av apparater. På sitt meste var det 80 ansatte og de produserte ca. 100 000 apparater.

Utstillingen viser med to unntak hele produksjonen i tillegg til noen prototyper og alt av skriftlig

dokumentasjon foreligger på museet. Dette er uten tvil Norges best dokumenterte radiofabrikk.

Samlingen inneholder ca. 1 000 radioer, båndspillere, grammofoner etc. i tillegg til en platesamling på mellom 10 – og 15 000 plater.

Adresse, Gudvang Eiendom AS, Eggen Østre, Sjøbygda, 7580 Selbu
<http://www.norskradiomuseum.no/index.html>

Council objects to DAB for public service

In a Swedish government consultation the Public Service Council has objected to a commission proposal to support the public service company - Sveriges Radio (SR) - to go DAB with state funding.

The council says that the FM radio is a world standard while DAB is a marginal technology used in a limited number of countries mainly in the richest part of Western Europe. FM Radio is well established in all of the 200 countries in the world. Against all rumours no nation has yet decided on a "switch-off" date for the FM band. Adding to this there are more than 30.000 digital radio channels on the Internet. There is no proof that the bandwidth for radio will not be enough.

The council suggest that Sweden should follow the example of Finland and abandon all plans to introduce an aging DAB system first introduced in Sweden 1995. Instead Sweden should together with other European countries, and also emerging economies as Brazil and India, introduce a more transparent and less costly, complementary technology as DRM+. This will keep the present broadcasting structure stable and predictable; a modern FM-network together with digital radio on the Internet. Thus, the society and its taxpayers

will avoid venturing into big and risky financial investments which cannot be undone.

The council shares the commission assessment that DAB is not a proper technology for local sound broadcasting and that FM cannot be abandoned before a solution for community radio has been found. Similar assessments have been made in Denmark, Norway and the UK.

According to the commission there will be advantages for the commercial radio sector to go DAB. However, to enable this public service radio must lead the way as SR represents almost two thirds of all radio listening in Sweden. SR will need extra financing approx. 12 million euros annually in order to start broadcasting on DAB.

The council agrees with the official policy of the present government that the introduction of digital radio should be "market driven" as well as that the consumer interest should be a guideline. If the commercial broadcasters believe that DAB radio will become profitable they should invest by own means. Neither the government nor the public service company should take any responsibility for this as long as there is no proven demand additional public service channels (to the present four national channels).

Any additional support for the public service radio should be concentrated on the development of content (production, programmes and personnel). Primary for the news and current affairs channel P1 and the P4 with local windows. The council fears that a costly involvement in the DAB system very likely will limit such support and thus might damage the future public service radio. (Source: Public Service Council)

NRK P1
Norwegian Broadcasting Corporation
NRK P1
N-7005 Trondheim
Norway
www.nrk.no/p1

QRSL

VERIFICATION OF RECEPTION
name: Magnus Jespersen
address: VÄSTERAS

This is to confirm your listeners report
on NRK P1
when you listened to
NRK
date: 16.10.06
time: 17.50-18.10
frequency: 1485 kHz

Yours sincerely

NRK
Markeds- og kommunikasjonsavdelingen
Publikumsservice
8608 Mo i Rana

FM - DAB - TV

Niels A. Holst | Ulvedalsvej 6 | 8410 Rønne | nah@ddxlk.net

Velkommen til FM – TV – DAB spalten, som for de fleste læsers vedkommende er ny, efter som spalten hidtil har været i DX-Fokus, spalten dækker primært FM stoffet, med hovedvægt på Skandinavien og de omkring liggende lande, dermed ikke sagt at der ikke kan komme nyheder fra fjernere lande. Og TV og DAB er sekundært her i spalten, men i det omfang der kommer tips og nyheder indenfor området, kommer det selvfølgelig med.

Om mig selv kan jeg sige at jeg er 46 år og har været aktiv AM/FM/TV-DXer siden 1983.

Jeg er også redaktør på www.fmlist.org, hvor jeg står for opdatering af lande afsnittene Danmark, Sverige, Norge, Færøerne og Grønland.

Tips og nyheder er som sædvanligt velkommen på mail: nah@ddxlk.net.

DANMARK

Radio Halsnæs nu på 105.3 MHz

Radio Halsnæs skifter frekvens fra 104.5 MHz (Hundested, 160 watt, v-pol) til 105.3 MHz (Frederiksværk, 160 watt, v-pol). Frekvens skiftet sker efter at stationen i forbindelse med lokalradio sendetids udbudet i 2012 fik sendetilladelse til frekvensen 105.3 MHz, noget folkene bag radio Halsnæs har arbejdet på siden 2009.

Foruden Radio Halsnæs sender også 2 nye stationer på 105.3 MHz, Halsnæs Retro og Radio Stina.

På 104.5 MHz fortsætter Radio HLR sammen med nye Radio Boost. (Halsnæs netavis/SHN 25/12)

Bella Radio, København

Bella Radio er en lillebror til TV-Bella, som sender lokal TV til borgerne i Vanløse og Brønshøj-Husum. Foruden at sende på internettet, vil Bella Radio sende på 89.6 MHz (København) – Mandag 10-13 og 23-05, tirsdag 10-13 og 23-04, onsdag 10-13, torsdag 10-13 og 18-21. Dette skulle så være ensbetydende med at der langt om længe kommer liv i frekvensen 89.6 MHz, som har stået ubrugt hen i flere år. Bellas webside er www.tv-bella.dk.

(Vanløse Bladet/SHN 18/12)

DrybyFM, København

DrybyFM er Københavns nye Danceradio som sender Dance, House og Trance hver lørdag nat via Bispebjerg Lokal Radios sendenet som er 89.6 og 90.4 MHz, samt på nettet www.drybyfm.dk. (radioassistent.dk 13/11)

Pulz FM, Holstebro

Favorit FM, Holstebro skiftede 14. januar format fra non-stop jukebox radio til et mere ungdommeligt format, med studievært Morten Nielsen som morgenvært. Format og navneskiftet skyldes at Dagbladet Holstebro somejerradioen, har undersøgt markedet, og fundet ud af at der er et større marked for stationen, end der var til Favorit formatet.

Favorit FM fortsætter dog i Viborg området, hvor stationen er en søsterstation til Radio Viborg.

Pulz FM frekvenser:

93.6c	Thyholm	160 Watt
104.1c	Lemvig	160 Watt
104.6v	Struer	500 Watt
105.1v	Holstebro	160 Watt
106.1h	Harboøre Tange	160 Watt
106.2v	Holstebro-Mejrup	500 Watt
107.9v	Ringkøbing	500 Watt

(radioassistent.dk/fmlist.org 16/1 2013)

Skala FM nu til Skjern området

Skala FM har fået endnu en sender på 107.5 MHz. Senderen er placeret i Lønborg samme position som Radio Ådalen mfl. bruger til frekvensen 107.1 MHz. Skala FM søgte ved sidste udbudsrunde af ledige frekvenser i 2012, flere af de

ledige frekvenser i Ringkøbing/Skjern området, da man allerede havde en del lyttere i området, som sporadisk kan modtage en af de mange andre Skala FM sendere. Med 107.5 MHz har Skala FM fået en sender som står lige ud til Ringkøbing Fjord, som gør at man kan dække byerne som ligger ud til Fjorden, herunder Ringkøbing, Skjern, Sønder Vig og Hvide Sande. Så redaktørens gæt er at sende antennen retningen er nordvest.

(Jyskevestkysten og KJ 5/1)

Gold FM, Stevns

I rigtig mange år har Stevns Lokalradio sendt alene på frekvensen 107.8 MHz fra Stege, men den har fra nytår fået følgeskab af Gold FM, som bl.a. Dennis Skoglund står bag, Gold FM sender alle hverdage 12 til 17 og fredag 19 til 24.

(Stevnsbladet via SHN 5/1 2013)

Radio Nord, Frederikshavn

På frekvensen 96.1 MHz (V-pol) Er Radio Nord startet fra positionen Frederikshavn/ Cloosetårnet. Signal styrken er temmelig kraftig, så den er sandsynligvis væsentlig højere end de 160 Watt frekvensen er koordineret til, et forsigtigt gæt på ERP effekt er mellem 1 og 2 kW. Frekvensen har for år tilbage været benyttet af Radio100, som opgav at bruge den efter som det var dyrt at få signalet fremført til Frederikshavn, effekten var også på det tidspunkt væsentlig højere end de 160 Watt.

(NAH 23/1)

Radio 40 plus, Vordingborg

Radio 40 plus gik i gang på 95.6 MHz (Vordingborg, 160 watt, V-pol) den 2/1 i år, og sender fra de samme studier som Radio HSR, sendetiden er mandag til torsdag 18-20, fredag 18-22 og søndag 8-11, stationen kan også høres via netradio på www.radiohsr.dk.

På 95.6 MHz sender også Radio Update og den nye Business Radio.

(SHN 7/1)

Radio Vejlefjord lukker

Radio Vejlefjord fra Vejle på 107.0 MHz, lukker efter 30 år i æteren. Hvor man har sendt det kristne budskab fra et lille radiostudie på vejlefjordskolen i Daugård. Folkene bag radioen har valgt at sige stop og lukke radioen da man ikke har kunnet finde folk til at drive radioen videre.

(Horsens Folkeblad/SHN 21/1)

Radio Max, Skjern

Radio Max fra Skjern er officielt startet 1/2 2013 på 105.0 MHz fra sendepositionen i den legendariske fællesantenne mast i Skjern, som allerede i 70'erne sørgede for tysk TV til Skjern borgerne, som var nogle af de første der fik fælles antenne i Danmark. Men det er første gang den også benyttes som sendemast. Webside: www.radiomax.dk

(KJ 10/1 2013)

NORGE

Radio Adressa, Trondheim lukket

Radio Adressa som har sendt til Trondheim og omegn i 16 år, lukkede den 31/12. Lukningen skyldes at radioen har kørt med et underskud på 2.5 til 3 millioner kroner, de sidste åringer og desuden har den nuværende frekvens ikke givet den optimale dækning af hele Trondheim. Pussigt nok har stationen aldrig haft bedre lyttortal end nu. Men ejerne Adresseavisen A/S, vil ikke putte flere penge i radioen, da budgettet stadig viste underskud i år, selv om det kun var det halve af sidste års underskud. Hvad frekvensen skal bruges til fremover vides ikke men jeg vil tro at der snart melder sig en ny operatør som ønsker at bruge frekvensen.

Nett 15-03.4 frekvenser:

98.0v Trondheim / Melhus 55 Watt
(radioassistent.com/fm/15-03.4 12/12 2012)

Test af DRM+ i Trondheim

Medietilsynet har givet tilladelse til at 21st Venture AS, kan lave et prøveprojekt med test af DRM+ i Trondheim, dog nævnes ingen frekvens for projektet, ej heller om det bliver i FM-båndet testen udføres eller om det bliver i det gamle TV-bånd kanal 2-4, DRM+ standarden gælder for frekvenser op til 120 MHz. 21st Venture AS driver radiostationerne Radio Metro, The Beat og rockradioen ROX.
(radioassistent.com 24/1 2013)

Radio Sør Lindesnes

Driftselskabet bag Radio Sør har købt sig ind til marioteten i Radio Lindesnes, som man igennem længere tid har haft et redaktionelt samarbejde med. Tidligere har radio Sør opkøbt radio Kristiansand. Ejerskiftet kommer ikke til at betyde så meget for lytterne, ud over at navnet får tilføjet Sør, så stationen nu hedder Radio Sør Lindesnes. Men ellers vil programmerne stadig være de samme og studiet vil stadig ligge i Mandal, hvorimod administrationen flytter til Kristiansand.

Nett 10-03.0 frekvenser:

100.6m	Hagla	56 Watt
102.6v	Haraldstad	63 Watt
103.3v	Veteheia	158 Watt
103.8m	Huseheia	63 Watt
106.1v	Viblemo	71 Watt
106.7m	Byremo	112 Watt
106.7v	Mandal/Uranienborg	25 Watt
107.3v	Åseral	224 Watt
107.7m	Vigeland LR	7 Watt

(radioassistent.com/fmllist.org 15/1 2013)

Østerdalsradioen i Nord-Østerdal

Østerdalsradioen skrev jeg også om i sidste spalte, stationen skal drives af Radiodrift A/s som allerede driver radioerne: Solørradioen, Elverumsradioen og Trysil-radioen, de har fået koncessions til Nett 04-01.0, men i forhold til sidst er der kommet position og effekt på frekvenserne.

Stationen skal være i gang inden april måned.

Nett 04-01.0 frekvenser:

89.4v	Tron	224 Watt
100.4v	Knutshovda	105 Watt
100.8v	Tynset, Trontorget	141 Watt
104.2v	Os i Østerdalen	100 Watt
106.7v	Tolga	100 Watt
107.8v	Strømsåsen	32 Watt

(radioassistent.com/finnsenderen.no 30/1 2013)

SVERIGE

Retro FM, Skåne

Retro FM er en ny nærradio som er kommet til Malmö/Lund området

Retro FM frekvenser:

91.8v	Vellinge	500 Watt
94.5v	Landskrona	100 Watt
95.9v	Kävlinge/Barsebäck	400 Watt

(Onair.nu, Radioforum, fmllist.org 5/1)

Premier Södertälje/Stockholm

Premier Sveriges Kristne Radio kan nu høres i Stockholm området via en sender i Södertälje,

tidligere har jeg her i spalten nævnt frekvensen 102.4 MHz fra Huddinge, som den nye Stockholm frekvens, men dette er ikke tilfældet. Man sender fra Södertälje på 88.4 MHz med 500 Watt (V-pol)
(radiofakta.se 28/1 2013)

NRJ på 22 sendenetværk

Den 1. januar 2013 blev NRJ igen landsdækkende i Sverige, hvilket har betydet en del program ændringer på de kommercielle frekvenser rundt i Sverige, hvilket skyldtes at NRJ har indledt et samarbejde med SBS (Mix Megapol m.fl.), således at SBS producere Nya NRJ, og at alle de frekvenser som NRJ oprindeligt havde budt ind på og som stationer i en længere årrække har haft et samarbejde med MTG (Rix FM) om. Men det nye samarbejde har fjernet RIX FM fra en del steder i Sverige. Men også Bandit Rock og Rock klassikere blev berørt af introduktionen af nye NRJ.

Næste gang vil jeg komme med ændringerne for de andre stationer.

Foruden de 3 nuværende NRJ områder Stockholm, Göteborg og Malmö har NRJ fået følgende "nye" dæknings område og frekvenser:

NRJ Halland (ex. Rix FM):

94.0v	Falkenberg	250 Watt
94.8v	Halmstad - Hamn	50 Watt
107.2v	Halmstad	1000 Watt

NRJ Skaraborg (ex. Rix FM):

100.9v	Lidköping	250 Watt
104.6v	Mariestad	250 Watt
107.6h	Skövde	5000 Watt

NRJ Västra Småland (ex. Rix FM):

92.8v	Värnamo	50 Watt
106.8v	Finnveden/Gislaved	3162 Watt

NRJ Bohuslän (ex. Rix FM):

90.8v	Kungshamn	20 Watt
105.7v	Uddevalla	5000 Watt

NRJ Blekinge (ex. Rix FM):

102.5v	Ronneby	50 Watt
102.5v	Olofström	50 Watt
103.1v	Djuramåla/Tingsryd	250 Watt
106.4h	Karlskrona	100 Watt
106.4v	Karlskrona	5000 Watt

NRJ Kristianstad (ex. Bandit Rock):

105.4v	Hässleholm	250 Watt
105.9v	Kristianstad	1000 Watt

NRJ Kalmar/Öland (ex. Rix FM):

87.8v	Oskarshamn	250 Watt
93.9v	Nybro	500 Watt
100.0v	Vimmerby	1000 Watt
104.0v	Färjestaden	3000 Watt
104.6v	Västervik	100 Watt
105.6v	Västervik/Fårhult	1000 Watt
107.0v	Emmaboda	100 Watt
107.3v	Borgholm	250 Watt

NRJ Gotland (ex. Rix FM):

104.4v	Visby	10000 Watt
--------	-------	------------

NRJ Örebro (ex. Rockklassiker):

90.4v	Lindesberg	1000 Watt
92.9v	Laxå	500 Watt
101.6v	Karlskoga	500 Watt
106.3v	Örebro	6000 Watt

NRJ Örnsköldsvik (ex. Rix FM):

107.1h	Örnsköldsvik	10000 Watt
--------	--------------	------------

NRJ Mälardalen (ex. Rockklassiker):

94.2v	Sala	100 Watt
98.4v	Köping	250 Watt
99.1v	Eskilstuna	50 Watt
101.7v	Enköping	400 Watt
106.9v	Västerås	5000 Watt

NRJ Uppsala (ex. Rix FM):

94.0v	Enköping	150 Watt
99.1v	Österbybruk	250 Watt
105.3v	Uppsala	3000 Watt

NRJ Gästrikland (ex. Rockklassiker):

92.6v	Hofors	500 Watt
93.6v	Sandviken	400 Watt
104.5v	Ockelbo	500 Watt
106.7v	Gävle	5000 Watt

NRJ Dalarna (ex. Rix FM):

88.3v	Smedjebacken	100 Watt
89.7v	Sälen - Lindvallen	250 Watt
93.5v	Vansbro	200 Watt
95.2v	Linnedsforsen	500 Watt
97.2v	Ludvika	250 Watt

98.4h	Sälen/Tandådalen	250 Watt
101.7v	Falun	100 Watt
102.6v	Borlänge	1000 Watt
103.8v	Idre	100 Watt
104.6v	Mora	5000 Watt
105.8v	Avesta	250 Watt
107.4v	Rättvik	50 Watt
107.5v	Vikmanshyttan	100 Watt

NRJ Skellefteå (ex. Bandit Rock):

106.7h	Skellefteå	10000 Watt
--------	------------	------------

NRJ Sundsvall (ex. Rockklassiker):

101.4v	Härnösand	100 Watt
107.4v	Sundsvall	5000 Watt

NRJ Umeå (ex. Rockklassiker):

90.3v	Nordmaling	1000 Watt
98.3v	Vännäs	1000 Watt
104.5v	Vindeln	5000 Watt
105.0v	Robertfors	5000 Watt
107.0v	Umeå	3000 Watt

NRJ Kiruna (ex. Rockklassiker):

105.8v	Kiruna	1000 Watt
106.5h	Gällivare	1000 Watt

NRJ Hälsingland (ex. Rix FM):

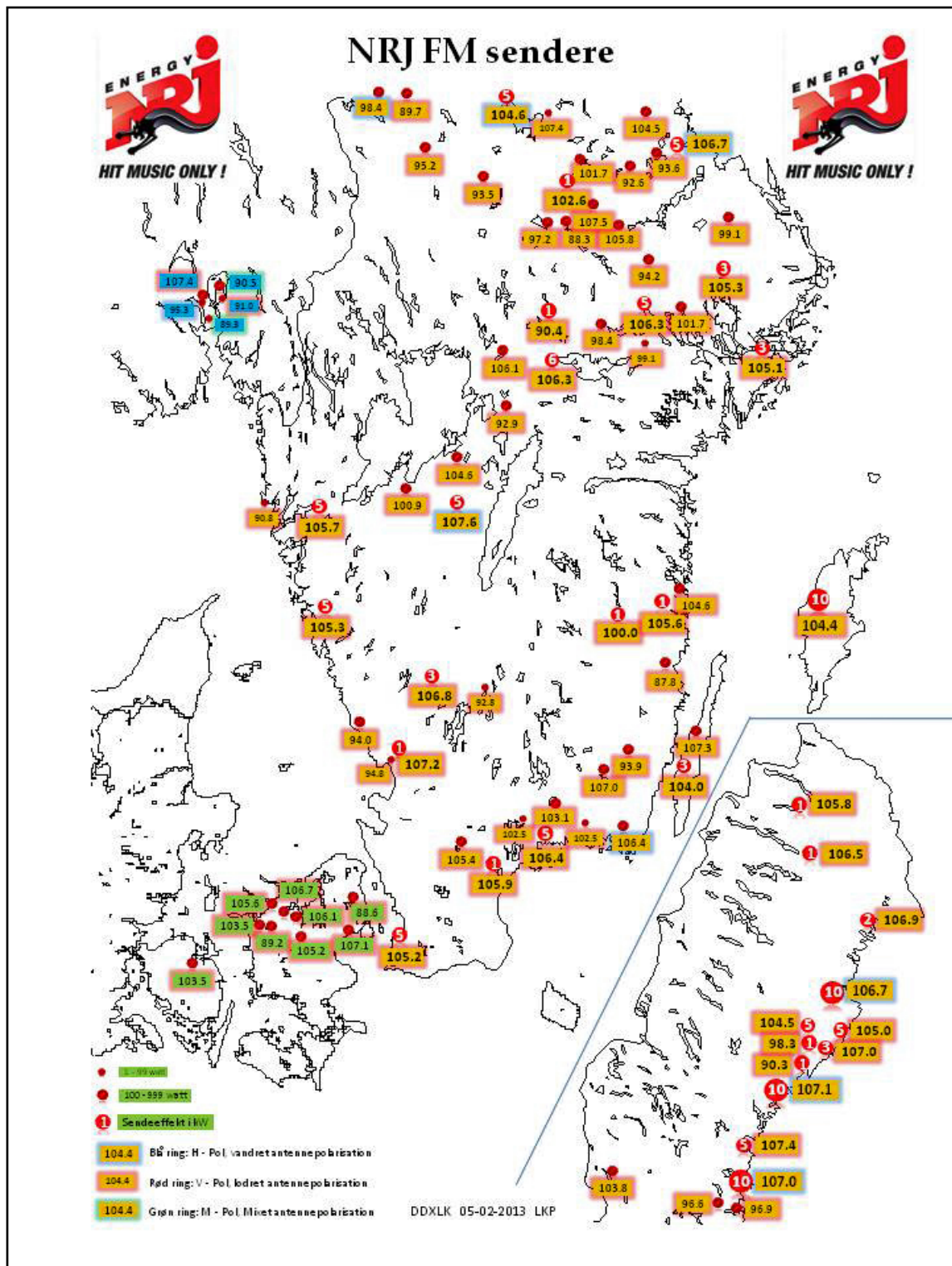
96.6v	Bollnäs	250 Watt
96.6v	Söderhamn	250 Watt
107.0h	Hudiksvall	10000 Watt

NRJ Luleå (ex. Mix Megapol):

90.1v	Luleå (skidbacken)	150 Watt
106.9v	Luleå	2500 Watt

ENERGY
HITMUSICONLY!

Ovanstående bild över NRJ:s sändarnät skickade Lars K. Pedersen, DDXLK, in. Med all önskvärd tydlighet framstår radiokedjans kraftiga expansion i Sverige.

Nu kan man tycka vad man vill om denna, men någon mångfald i etern bidrar den sannemligen inte till. Vilket en gång var huvudorsaken till att etablera kommersiell radio i Sverige...

TEKNIKSPALTEN

Erik Johansson | Stångholmsbacken 56 | 127 40 SKÄRHOLMEN | 08 - 680 01 49 | redaktion@sdx.se

Sangean ATS-909X

Den nya Sangean ATS-909X avlöser ATS-909 och erbjuder ett komfortabelt handhavande.

De flesta av Radio-Kuriers läsare känner till den taiwanesiska firman Sangean som utvecklare och tillverkare av bra bärbara världsradior. Under några år har Sangean däremot inte producerat några ny reseradiomottagare utan koncentrerat sig på utveckling av mottagare för DAB och internetradio. Nu finns Sangean ATS-909X, som först visades på IFA2010 i Berlin, att köpa på den europeiska marknaden. Harald Kuhl gick på jakt över radiobanden med den och bekräftade att denna radio lever upp till radiojägarnas högt ställda förväntningar.

I allt väsentligt är den nya ATS-909X en vidareutveckling av den välkända ATS-909 varvid ändringar för lång-, mellan- och kortvägsmottagning i huvudsak finns på höljet, främst hos teckenskrämen och reglagen. Mottagaren erbjuder en stor LCD-skärm med vit bakgrundsbelysning och fältet med knappar sträcker sig över hela mottagarens bredd. Man kan mata in frekvenser direkt med siffertangenter eller manuellt via en VFO-ratt. Den sistnämnda är numera en vridskiva på mottagarfronten och påminner om den lösning som fanns på Sony-modellerna ICF-SW55 och ICF-SW77 (båda modellerna kan sedan länge ej köpas nya). Teckenskrämen på ATS-909X visar, liksom sin föregångare, frekvensen med en noggrannhet av 1 kHz.

Gammalt och nytt

Till skillnad mot de senaste DSP-utrustade reseradioapparaterna från Kina som erbjuder upp till fem digitala filterbandbredder fortsätter Sangean på den konventionella vägen: För mottagning på lång-, mellan- och kortväg erbjuder denna dubbelsuperheterodyn två valbara bandbredder. I användarhandboken finns det inga tekniska detaljer

men vid en lyssningstest så selekterar de inbyggda filter med ungefär 6 kHz (smal) och 8 kHz (bred). Det breda filtret kan i vanlig ordning bytas ut mot ett smalare och vår *Technische Clubdienst* har utvecklat en godtagbar lösning. Vid SSB-mottagning av väderradiotjänster eller radioamatörer kan det mottagna sidbandet (LSB/USB) väljas fritt; dock saknas, liksom hos föregångaren, en synkron AM-detektor.

En på tre tidpunkter programmerbar timerfunktion sätter för mottagaren vid den önskade tidpunkten och styr dessutom en extern utgång för att slå på en inspelningsutrustning. Mottagaren kan lagra upp till 406 mottagningsfrekvenser i minnet, som är uppdelat i grupper om nio minnesplatser; varje minnesgrupp kan ges ett alfanumeriskt namn. Ett antal stationer och frekvenser finns förprogrammerade vid leverans men dessa data är ofta föråldrade – vissa av de förprogrammerade stationerna sänder inte längre på kortväg.

Den rikligt bestyckade anslutningssidan (mottagaren vänstra sida) erbjuder en ingång för extern antenn (lång-, mellan- och kortväg) liksom en utgång för påslagning av en ljudinspelare.

Den inbyggda brusspärren kan aktiveras för alla våglängdsområden, vilket kan vara användbart ibland. En nyhet är också den inbyggda laddaren för fyra AA-batterier och en ljudingång för att återge en extern ljudkälla i högtalaren på ATS-909X.

Försöksupställning

För att få en uppfattning om hur mottagaren uppför sig i praktiken företog jag flera mottagningsutflykter i den omgivande landsbygden för att komma långt från eventuella elektriska störkällor. Om sådana störningar trots detta skulle förekomma skapades de med hög sannolikhet av mottagarens egna elektronik. För att få en uppfattning om ATS-909X

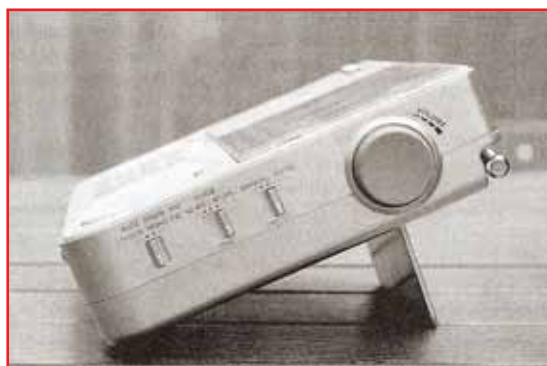
Nytt hos ATS-909X är frekvensavstämning med detta VFO-hjul. Genom att trycka på knappen i mitten ställer man enkelt om avstämningsintervallet mellan snabbt och långsamt.

mottagarprestanda fans som jämförelseobjekt en reseradio av modell Degen DE1103 med – även denna radio på med konventionell teknik. DE1103 har namn om sig att vara en prisvärd och effektiv reseradio. Bägge mottagarna fick fyra nya AA-batterier ur samma förpackning som strömförsörjning. En sådan här lyssningstest för att avgöra mottagningspotentialen är utan tvekan subjektiv men man får för praktikfallet värdefulla erfarenheter.

Erfarenheter långvåg

Den första delen av mina mottagningsförsök var koncentrerad till lång- och mellanvåg, på vilka det vid middagstid vid mitt mottagningsställe nära Göttingen med en portabel världsmottagare endast ett fåtal AM-signaler kan tas emot. Som antenn användes, som i det typiska mottagningsfallet på en resa, den inbyggda ferritstaven. Hemmavid kan mottagningskvaliteten på en sådan här mottagare förbättra väsentligt med t.ex. en extern ramantenn.

Eftersom långvågsmottagningen hos moderna kinesiska reseradioapparater i allmänhet inte är speciellt bra är mottagning av *Deutschlandfunks* (DLF) på 153 kHz ett ganska relevant test. Denna station tar dock ATS-909X emot med invändningsfri kvalitet och gav ingen orsak till kritik, med undantag för ett svagt bakgrundsbrus. Genom nollställepejling kunde DLF tas bort och den rumänska radion på samma frekvens blev hörbar; DE1103 gav ett liknande resultat. Med under dagen svagare AM-signaler hamnade hörbarheten hos ATS-909X mer och mer på gränsen och den krävde betydligt starkare inkommande signal. Detta gällde för *Radio Rossii* från Kaliningrad på 171 kHz liksom för *BBC* i rikets på 198 kHz. Eftersom båda mottagarna kan ta emot på 100 kHz i SSB-läge, lämpar de sig för långvågsmottagning av fjärrskriftstjänsten hos *Deutschen Wetterdienstes* (DWD) på 147,3 kHz, vilken fungerade bra under testen med de inbyggda ferritstavarna.

På mottagarens högra sida finns bland annat volymkontrollen liksom den manuella omkopplaren mellan de två AM filterbandbredderna.

Erfarenheter mellanvåg

Vid mottagningsförsök av svaga mellanvågssignaler under sen förmiddag hade den i detta våglängdsområde ganska kraftfulla DE1103 vissa fördelar när signalerna låg på läsbarhetsgränsen. Även om det inte gick att hitta några stationer som inte var förprogrammerade på ATS-909X så tog referensmottagaren oftast emot dessa med något högre signalstyrka och lägre brusnivå. Detta gällde t ex för *SWR Contra* på 576 kHz (Mühlacker) och 666 kHz (Rohrdorf), *RTBF International* på 621 kHz (Wavre), *Bayerische Rundfunk* på 801 kHz (Ismaning), *Groot-Nieuwsradiopå* 1008kHz (Flevoland), *Danmarks Radio* på 1062 kHz (Kalundborg; sedan dess ersatt med långvåg 243 kHz) såväl som *DLF* på 1422 kHz (Heusweiler). Även gällande ljudåtergivning av signaler på gränsen var DE1103 något bättre, vilket hjälpte upp läsbarheten hos svaga signaler.

Under strecket så gav ATS-909X även under de svåra förhållandena vid middagstiden en fullt acceptabel mottagning. Vid mörkrets inbrott och med detta högre signalstyrkor gick det inte att upptäcka någon skillnad mellan mottagarna. Dessutom övertygade den mycket angenäma ljudåtergivningen av starka AM-stationer på Sangeanradion. Egengenererade störningar eller blandningsprodukter gick inte att upptäcka i detta våglängdsområde, emellertid så fanns det ingen stark MV-sändare i närheten av mottagningsplatsen.

Erfarenheter kortvåg

Även för mottagningsjämförelsen på kortvåg användes den inbyggda antennen hos de båda radiomottagarna (mer exakt: teleskopantennen). Om den nya världsradiomottagaren från Sangean klarade sig bra på mellan- och långvåg så placerade DE1103 klart denna på andra plats vid kortvågsmottagning. Detta visade sig framför allt på de lägre kortvågsbanden medan de båda mottagarna gav i stort sett likvärdiga resultat för 13 m bandet (21,5 MHz).

Den interna klockan ställas in manuellt eller via RDS-signaler.

Skillnaden blev dock tydligare med sjunkande frekvens och alltså kunde rundradiostationer på 16 m bandet (17,5 MHz) tas emot med något lägre brusnivå och något mindre fadning på DE1103. Detta märktes till viss del på de starkare sändarna men framförallt på de något svagare: Medan det fortfarande gick att ha en genomgående läsbarhet på DE1103 så hade ATS-909X ingen chans. På 19 m bandet var All India Radio på 15050 kHz ett gränsfall, där man med Sangeanmottagaren kanske kunde ha tagit emot de nödvändiga programdetaljerna för en lyssnarrapport. På KV banden under 19 m fanns det fortfarande stationer som var hörbara på läsbarhetsgränsen med DE1103 man bara kunde tas emot sporadiskt på ATS-909X.

Om detta förhållande gällde för rundradiostationer med sina höga sändningseffekter så hade det en närmast fatal effekt gällande mottagning av de ofta svaga signalerna från radioamatörer. Under dagtid var på 80 m amatörbandet ett antal morse-PSK31- och SSB-signaler fullt läsbara med DE1103 och knappt möjliga att upptäcka med ATS-909X. För att få jämförbara mottagningsprestanda på kortvåg behövde Sangeanmottagaren hjälp av en extern antenn. Även anslutning av den medföljande nätadaptern ledde till en ökning av signalstyrkan på kortvåg. Ett liknande förhållande gällde för föregångaren, vilket gör att man ställer sig frågan om varför den förväntade ansiktslyftningen uteblev. Som alltid: *Technische Clubdienst* bygger efter förfrågan in den redan för ATS-909 befintliga förstärkaren vilken höjer mottagningskvaliteten med den inbyggda teleskopantennen.

Erfarenheter UKV

ATS-909X är, liksom sin föregångare, en av de få världsradiomottagarna med UKV-RDS avkodare. Mottagaren kräver dock en stark och stabil signal för att avkoda RDS-informationen. I kontrast till detta står selektiviteten hos de inbyggda filtren: Vid lyssningsjämförelsen kunde WDR 5 på 93,5 MHz tas emot störningsfritt även om lokalsändaren BDR 2 sände på 94,1 MHz. I ett liknande scenario tog ATS-909X emot signaler från WDR 2 på 93,2 MHz nästan utan påverkan av den lokala stationen Radio 21 på 93,4 MHz.

I båda fallen kunde inte DE1103 konkurrera med sin selektivitet utan måste, för att få en mottagning som intet var störd av lokalsändarna, stämmas av något under den nominella frekvensen. Sangean anger inga tekniska data, men en inbyggd DSP får UKV-mottagning skulle förklara den goda selektiviteten inom detta våglängdsområde.

I fråga om känslighet gick det inte att se någon skillnad vid jämförelsen; till exempel kunde RTL på 89,0 MHz likväl som Radio Hochstift på 88,1 MHz tas emot lika bra på båda fickradiomottagarna genom noggrann inriktning av teleskopantennen. Som förväntat gav ATS-909X ett bättre UKV-ljud då den inbyggda högtalaren inte började distordera ljudet förrän vid full volymstyrka. För att fylla en semestervåning räcker LF-styrkan alla gånger.

Sammanfattning

I den robusta ATS-909X möts ett komfortabelt handhavande och – med givna medel – ofta medelmåttiga mottagningsprestanda. Speciellt för kortvågsmottagning är ATS-909X uppenbarligen ingen förbättring från föregångaren. Vid mottagning av svaga signaler inom detta våglängdsområde bör man behandla denna reseradio som en stationär radio; med extern strömförsörjning och en yttre antenn. Då den externa antennkontakten även kan användas för att ansluta en extern ramantenn får lång- och mellanvågsmottagning – den interna ferritstaven kopplas då ur – är den trots de nämnda svaghetererna en intressant radio för den resande stationsjägaren. För fjärrmottagning av UKV-stationer finns det ingen antennanslutning, dock ger ATS-909X som tidigare beskrivits ofta övertygande resultat med den inbyggda teleskopantennen. Den som tidigare använder en Sangean ATS-909 behöver inte byta till den nya ATS-909X endast av denna anledning.

Tekniska data (enligt tillverkaren)

Modellbeteckning: Sangean ATS-909X

Mottagartyp: Dubbelsuper.

Frekvensområde: 100kHz till 29999kHz, 76 MHz till 108 MHz

Modulationssätt: AM, LSB, USB; UKV: bred FM (Stereo via hörlurar och linjeutgång)

Frekvenssteg: LV/MV: 1/9/10 kHz; KV: 1/5 kHz (SSB 40 Hz/1 kHz) UKV: 50/100 kHz

LF-effekt: 1W

Minnesplatser: 406 (grupper om nio kan ha alfanumeriskt namn)

Mått: 200 mm x 133 mm x 40 mm (B x H x D)

Vikt: ca 800g

Strömförsörjning: extern 9V (700 mA); intern 4 AA batterier

Ingår i leveransen: Mottagare; 234 V nätadapter (9V, 700 mA), Skyddsväska, Stereo-hörlurar, Trådanterenn på spole, Anslutningsklämma (trådanterenn)

Bruksanvisning

Pris: ca 180 € (plus eventuella modifikationer)

Harald Kuhl, Radio Kurier – weltweit Hören 8/2011
Översatt av Erik Johansson

Tecsun S-2000, den bärbara världsradiomottagaren för inom- och utomhus-DX-ing

Utomhus och semestersäsongen 2013 är ännu en bit bort men många rundradio-DX-are frågar nu vilken/vilka mottagare som ska användas under den kommande friluftssäsongen. I denna artikel redovisas mina erfarenheter av den bärbara och endast 2,7 kg lätta världsradiomottagaren Tecsun S-2000, som i USA säljs under det mer välkända namnet Grundig Satellit 750.

Min utomhus-DX-säsong börjar mestadels i Graubünden, Schweiz, antingen på den 2200 m höga Crap Sogn Gion (rätoromanska för den helige Johannes klippa) vid Laax eller lite högre på den 2800 m höga Cassons Grat (vid Flims). Eftersom jag endast kan ta mig till mina högalpina lyssnarplatser om jag först åker linbana och sedan klättrar några höjdmeter till "över stock och sten" för att i kunna ge mig ut på DX-jakt i tidvis stenig terräng är det viktigt att kunna använda en mottagare som:

- har relativt låg vikt
- kan matas med batterier eller ackumulatörer
- har låg strömförbrukning.
- har hög förstärkning
- är försedd med bärhandtag
- är okänslig för vatten, snö, hagel, is och slag mot stenar.

Den ska vidare kunna anslutas till en 10 m lång "kastantenn" (fäst på nästa tillgängliga avsats) med mycket goda mottagningsegenskaper. Dessutom söker jag också efter en lämplig jordning, t.ex. ansluter jag mig till åskledaren på en alphydda, lägger några meter blank koppartråd i en bäck (snösmältvatten) eller vattenpöl eller gräver ned koppartråden i gammal snö.

På över 2000 m över havet finns det – förutom vid åskväder – nästan inga (atmosfäriska) störningar som elektrosmog och liknande (QRN). Därför hör man ett åskväder redan två timmar innan det kommer till platsen. Man har alltså gott om tid på sig att leta reda på en skyddsstuga eller att lämna toppen

och även ibland varna andra personer på berget för det annalkande åskvädret (som ofta kommer tillsammans med hagel).

I det förflutna har jag använt Sony ICF-2001D och Drake SW8. Sonyn visade sig vara känslig för vattenstänk och hagelkorn. Den tenderade också att överstyras när den anslöts direkt till kastantennen (även vid mottagning av tidssändaren WWVH på Hawaii – men om detta berättar jag mer senare). Drake SW8-mottagaren har ett robust metallhölje; den överlevde ett fall på 3 m från en klippphylla ned på ett grusfält utan knappt en repa. Men den är ganska stor och utgör ett visst hinder för att klättra till vissa mottagningsplatser. Mottagningsförstärkningen på Drake SW8 var mycket bra och den överstyrdes inte av kastantennen. Jag sökte med mottot "det bättre är fiende till det bra" efter den ideala utomhusmottagaren som även skulle ge bra mottagning i en fjällstuga eller på ett semesterhotell och som skulle klara både rundradio-DX-ing och lyssning på kortvågsamatörradio. Därför föll mitt val för ca 2 år sedan på Tecsun S-2000.

Innan ni fortsätter att läsa rekommenderar jag att ni inhämtar mer information om den fysiskt lilla, viktmissigt lätta med mottagningsmässigt stora världsradiomottagaren. Mer information hittar man bl annat på <http://www.thiecom.de> och <http://www.vth.de>.

Via <http://www.vth.de> och sökordsinmatningen *Tecsun S-2000* kommer man till en speciell Tecsun-sida. I nederdelen av denna sida hittar man en länk den (engelskspråkiga) handboken (*Owner's manual*) i PDF-format. Via denna användarhandboken kan läsaren informera sig i detalj om mottagaren. Det finns även ytterligare tidskriftsartiklar om apparaten. Var dock försiktig med de olika namnen på denna bärbara DX-maskin. Denna (ursprungligen utvecklad av Grundig) mottagaren säljs p g a namnskyddsregler endast i USA som *Grundig Satellit 750*. I Europa (och i Kina) säljs den som *Tecsun S-2000* och i vissa andra länder som *Eton Satellit 750*.

Nedan följer några nyckelord om denna mottagare som på vissa platser kallas "en dinosaurie bland världsradiomottagarna" p g a sitt traditionella utseende och sedan årtionden beprövade handhavadessätt. Den som gillar att systematiskt söka av kortvågsbandet och leta efter sällsynta DX-rundradiostationer tycker nog att moderna mottagaren som t ex DI Wave 100 med sina erforderliga (obekanta) gränssnitt är svårare använda. Med *Tecsun S-2000* kan invanda handhavandegrepp fortfarande användas och framförallt: man kan fortfarande "ratta" radion som man är van vid.

Tecsun S-2000 har – förutom det egenskaper som beskrivs i handboken – ett par noterbara "features" - alla andra specifikation kan inhämtas i handboken.

- 1) En vridbar ferritantenn för LV/MV som är till hjälp att ta bort störningar på samma frekvens på dessa band.
- 2) En mycket stabil och långt utdragbar teleskopantenn som genom att vridas kan optimera signalstyrkan vid flygradio och FM-mottagning (se punkt 12)
- 3) Frekvensområdet för FM är valbart och kan programmeras på följande sätt:
  - a) 76-108 MHz.
  - b) 87-108 MHz (UKV rundradioband)
- 4) Varning: Teleskopantennen är endast fäst vid radion med en utanpåliggande stjärnskruv. Denna fästskruv är inte låst med låslack. Den kan vid (för) stora rörelser med antennen släppa eller gånga ur sig. En droppe lack på skruvskallen fixerar skruven till att börja med. Och när den trots detta gångar upp sig: En liten krysspårmejsel löser problemet på nolltid.
- 5) Mottagaren har ett flertal hög- och lågohmiga anteningångar (vilket vanligtvis endast finns på betydligt dyrare mottagare).
- 6) Känsligheten på kortvåg i SSB-läge är bättre än 1 μ V

7) Den avstängningsbara bakgrundsbelysningen på teckenskrämen är mycket användbar vid batteridrift och utomhusmottagning.

8) Filtermodifikationerna som finns att köpa från ett flertal källor (bl a Charly Hardt på den tekniska klubbtjänsten), kostar inte skjortan och är att rekommendera.

9) De fabriksinbyggda AM-filtren har en bandbredd på 4 respektive 6 kHz; dessa kan optimeras till filter på 2,8 och 4,2 kHz.

10) De fabriksinbyggda FM-filtren har en bandbredd på 150 eller 230 kHz, dessa kan förbättras till filter på 110 eller 150 kHz.

11) Vid användande av en trådantenn i tätbebyggda områden och framför allt i städer begränsas störningarna om man matar antennen via en 450:50 Balun (Källa. Charly Hardt, ADDX klubbtjänst) från den lågohmiga anteningången.

12) Ett intressant tillämpningsområde på Tecsun S-2000 är möjligheten att ta emot flygradio mellan 118 och 137 MHz AM. Den utdragbara och 360 grader vridbara teleskopantennen hjälper här till med att optimera den mottagna signalen.

13) Vid SSB-mottagning (t ex amatörradio) var man i början tvungen att vänja sig vid att man fick göra finavstämning med två rattar medan grovinställningen med huvudratten (Svänghjul med greppkopp) endast tillät frekvenssteg på 1 kHz. Men efter lite övning lär man sig att hantera mottagaren så att man inte kan "förlora" en upphittad SSB-signal eftersom man på Tecsun S-2000 – förutom som vanligt på huvudratten – kan vrida på finavstämningen tills talet blir begripligt och detta medför att den inställda frekvensen inte oavsiktligt kan förändras.

14) Förutom strömförsörjning från 220 V nätet (via en medskickad batteriadapter) kan radion matas med 4 torrbatterier på 1,5 V eller 4 uppladdningsbara batterier på 1,2 V. För hjälpa till med detta är mottagaren sekundsnabbt omställningsbar mellan 1,5 V och 1,2 V. Observera att vid nätanvändning laddas inte de uppladdningsbara batterierna i mottagaren.

Mitt mottagartest

Sammanfattningsvis är Tecsun S-2000 en mycket rekommendabel mottagare som är en relativt prisvärd bärbar världsradiomottagare i den övre mellanklassen med mottagningsprestanda som inte skäms för sig vid en jämförelse med stationära mottagare. Med sin vikt på 2,7 kg (utan batterier) kan Tecsun S-2000 rekommenderas för användning både inom- och utomhus. Regn, snö is, åskväder eller hagel bekommer mottagaren (nästan) inte.

Vid användning i bergstrakter (batterianvändning) har Tecsun S-2000 utmärkt sig genom sin låga strömförbrukning (speciellt vid användande av hörlurar). I Standby-läge (kortvåg) ligger strömförbrukningen på 90 mA, vid mottagning ligger den på mellan 350 och 500 mA (beroende på ljudstyrka).

När jag kommer till ett berg på morgonen och väljer ut en avsats som mottagningsplats börjar uppbyggnadsarbetet.

- Ryggsäcken med vatten och proviant ställs på ett "halsäkert" sätt och mottagaren ställ (i möjligaste mån halsäkert) upp och skyddas i förekommande fall mot regn, snö eller hagel (paraply).

- Sedan placeras kastantenn ut (så högt och rakt som möjligt).

- Därefter anordnas den nödvändiga jordningen.

- Efter en ordentlig klunk mineralvatten påbörjas äntligen mottagningen: Tecsun S-2000 ställs in på 15 000 kHz. Här sänder (bl.a.) tidssändare WWVH på Kekaha, Hawaii i driftläget dubbelt sidband amplitudmodulation" (DSAM).

"Programmet" hos WWVH består bl.a. av sekundpulser och en engelsk tidangivelse med en kvinnlig röst ca 15 sekund innan varje hel minut: "At the tone, ... hours ... minutes coordinated universal time"). Vid hel minut kommer det en speciell pipton

och därefter återigen sekundpulser. Mottagning av WWVH är under normala omständigheter i Mellaneuropa möjlig mellan 04.00 och 08.00 med SINPO 32333 (eller bättre). S-metern visar ibland på mer än S9. När jag uppe på berget kan höra WWVH bra så vet jag, i vanliga fall, att mottagaren, antennen och jordning fungerar som de ska och att min lilla DX-expedition på mer än 2 000 meters höjd kan löna sig och att jag kan förvänta mig flera fina avlyssningar.

Intressant för DX-are och QSL-jägare är QSL-korten från WWVH. Lyssnarrapporter skickas till: U.S. Department of commerce, NIST radio station WWVH, P.O. Box 417, KEKAHA, HI 96752-0417, USA. Man behöver inte skicka med svarsporto. QSL-kortet kommer efter fyra till åtta veckor. Man kan även nå stationen via e-post: wwvh@nist.gov. Jag ser redan nu fram emot nästa mottagning på en bergstopp när jag återigen börjar med att höra WWVH från Hawaii på min Tecsun S-2000.

Dieter K Reibold, DE0DKR

(Ur Radio Kurier – weltweit hören 8/2012, översatt från tyska av Erik Johansson).

Detta var allt för denna teknikspalt.

Jag hoppas att ni tycker om innehållet spalten. Vill ni ha något annat än översättningar från Kurier så hör av er med bidrag (Redaktören har svårt att skaffa fram eget material).

*Senaste nytt på
www.sdx.se*

VI HAR TESTAT

Magnus Jespersen | Regementsg. 22 | 723 45 VÄSTERÅS | 021 - 18 05 05 | dx-a@jespersen.eu

Palstar MW550P preselektor/förförstärkare

Specifikationer

Preselektor:

Frekvensomfång: 500 kHz-2800 kHz

Förstärkning: 3-12 dB

Bandbredd: 3-6 kHz

Förförstärkare:

Förstärkning: 10-12 dB

Frekvensomfång: 150 kHz-30 MHz

Dämpnings:

15 dB till/från

Förbikoppling:

Enheten kan förbikopplas helt med en omkopplare på frontpanelen.

Storlek:

21,2 (B) * 10,9 (H) * 23,0 (D) cm

Vikt:

2,7 kg exklusive nätaggregat.

Palstar är ett litet entusiastföretag i Piqua, Ohio, USA som tillverkar produkter för radioamatörer och DX-are, i första hand de förstnämnda eftersom det numerärt är den allra största gruppen. För DX-aren är säkert mottagaren R-30 (R-30C, R-30CC), som sedermera blev R-30A, den mest kända produkten.

Den har testats tidigare i Eteraktuellt och saluförs fortfarande i Sverige via Mobinet. Den är för övrigt en av de mycket få renodlade stationära (eller semiportabla) DX-mottagare som fortfarande tillverkas.

MW550P är en fristående tillsats till R-30A men kan givetvis användas till godtycklig mottagare, bara den har en antenn/jord-ingång och eventuella inbyggda antenner kan kopplas ifrån. Lite av ödets ironi är medan mottagarna i R-30-serien har utmärkt känslighet på mellanväg - vilket begränsar värdet av denna tillsats - så är mellanvägskänsligheten högst diskutabel på båda Alinco DX-R8 och den i detta nummer tidigare avhandlade Tecsun S2000. Vilka utgör de båda kvarvarande (stationära eller semiportabla) DX-mottagare i rimlig prisklass som finns kvar på marknaden.

En förutsättning för att ha glädje av apparaten är en låg extern brusnivå. Och en sådan existerar bara utanför tätbebyggt område i dagens samhälle, tyvärr. Väl där är apparaten oerhört användbar efter soluppgången då signalnivån på MV och de lägre KV-banderna (inklusive piratbandet 48 meter) snabbt avtar. Man får helt enkelt ut en eller ett par timmars mer DX, beroende på årstid och läge. Nyttjar man ett etablerat DX-QTH (som Parkalompolo eller Fredriksfors) så är att komma ihåg att förstärkningen redan finns i de fördelare som är installerade, varvid en ev. medhavd MW550P har en mycket begränsad uppgift att fylla.

Apparaten är oerhörd välbyggd, den känsla som infinner sig är densamma som när man rattar en JRC NRD-515. Dvs. ungefär så långt från kinesisk massproduktion man kan komma. Avställningsratten är försedd med en planetväxel så att det är lätt att ställa in den. Och S-metern gör förstås som utlovat ett markant hopp uppåt. Synd bara att ratten inte är graderad i kHz, utan i en relativ skala 0-100. Där 0 dessutom är den högsta frekvensen. Mer störande är faktiskt den fysiska storleken, MW550P har faktiskt större volym än t.ex. Kenwood R-5000, låt vara att den är lättare. Inte så kul om man t.ex. ska flyga med den, men det verkar så robust byggt att den sannolikt utan vidare tål att åka i det incheckade bagaget, bara man lindar in den ordentligt i bubbelplast för att mildra stötarna i lastningsproceduren på flygplatserna.

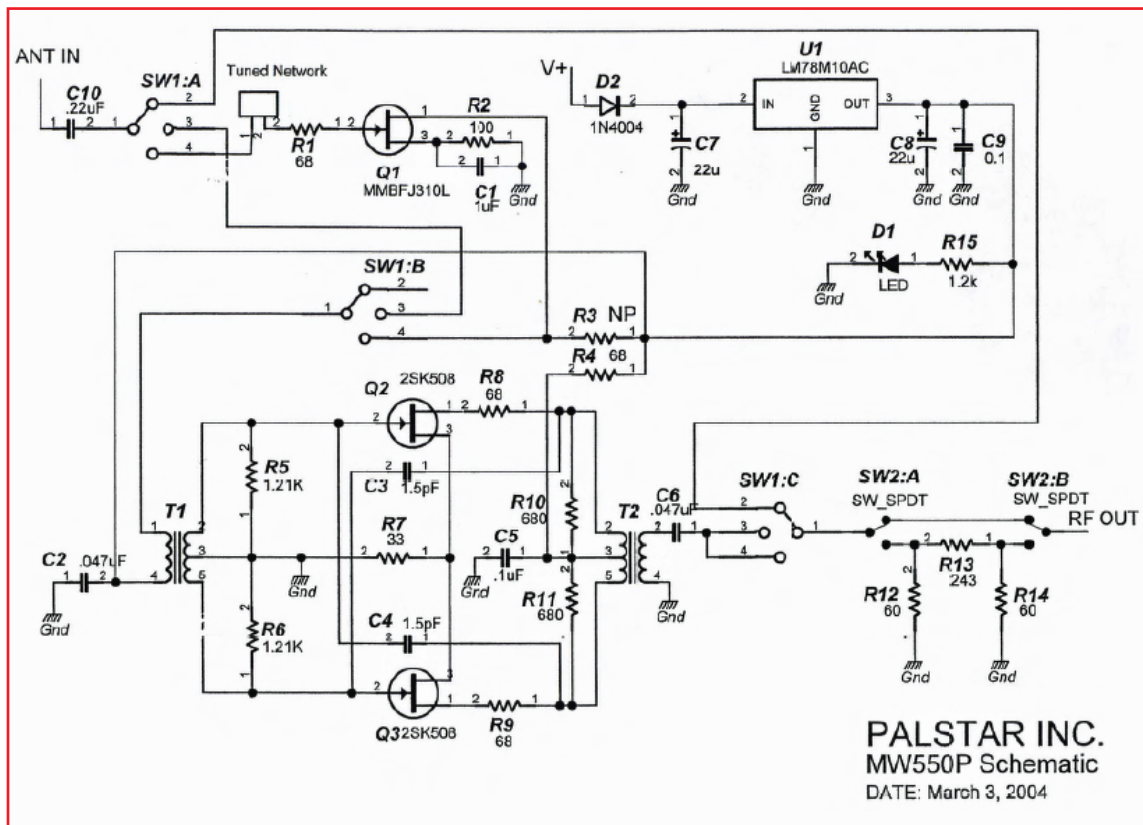
Det tråkigaste är dock priset, strax under 400 \$, eller strax under 2800 kr i svenska pengar. Med flyg- eller kurirfrakt blir det strax över 3000 kr istället och stannar det vid det får man skatta sig lycklig. Risken är påtaglig att man avkrävs moms, tull och frakt vid kontrollen på Arlanda med ytterligare långt över en tusenlapp.

Naturligtvis måste komma ihåg att detta är handbyggda grejor som inte kommer från låglöneland utan tillverkas mer eller mindre på beställning (räkna med avsevärd leveranstid). Men ändå, att så få och enkla komponenter (se schemat) kan kosta så mycket...

Är man enbart ute efter skjuts på signalerna vid dagtids-DX så är Kiwa broadband preamp 2.0 för 149 \$ + frakt ett vettigare köp, se www.kiwa.com. Den är mindre och mycket billigare så att oddsen att försändelsen passerar Arlanda obemärkt är goda. Och är även den ett gediget hantverk. Men detta är en ren bredbandsförstärkare och kräver att den mottagaren man kopplar den till har adekvat hantering av starka signaler (inklusive i förekommande fall spegelfrekvensdämpning).

Utvecklingen inom elektronikområdet har gått därhän att man måste acceptera att det kostar att inte "tråla" idag. Vilket göra att man kan misstänka att begagnade DX-mottagare från "gulderan" inom den traditionella mottagartekniken, som exv. Drake R8, AOR AR-7030 och JRC NRD-535 snart kommer att bli hårdvaluta...

KALENDERN

Erik Johansson | Stångholmsbacken 56 | 127 40 SKÄRHOLMEN | 08 - 680 01 49 | redaktion@sdx.se

Mars

1	BIH	Nationaldag
	KOR	Självständighetsdag
	POL	Helgonminnesdag
2	ETH	Segern vid Adawa
	LBY	Jamahiriya
3	BUL, MRC	Nationaldag
	MWI	Martyrdag
5	AUS	Arbetets dag (Västra och Tasmanien)
6	GHA	Självständighetsdag, Nationaldag
8	CHN, COG, CPV, KRE, MNG, RUS m fl	Internationella kvinnodagen
	SYR	Revolutionsdag
12	MAU	Nationaldag
13	GAB	Årsdag av förnyelsen
15	HNG	Nationaldag
17	IRL	Nationaldag
18	COG	Högsta Opfres dag
19	AUS	Canberras dag
20	TUN	Självständighetsdag, nationaldag
21	AFG	Nyår
	NMB	Nationaldag
22	SYR	Arabiska förbundets dag
23	PAK	Självständighetsdag, nationaldag
23	S	ESA-loppis i Eskilstuna, tillika SSA:s årsmöte
25	GRC	Nationaldag
26	BGD	Självständighetsdag, nationaldag
	CYP	Grekisk självständighetsdag
31	MLT	Freedom Day, nationaldag

April

1	BEN	Ungdomens dag
	CYP	Grekcypriotisk nationaldag
4	SEN	Nationell helgdag
5	KOR	Arbor-dagen
6	AFS	Grundningsdag
	ETH	Segerns dag
	THA	Chakri-dag
7	MOZ	Kvinnornas dag
11	CTR	Hjältarnas tackdag
13	NPL	Nepalesiskt nyår
14	HND, HTI	Panamerikanska dagen
15	KRE	Kim Il Sung's fördelsedag 1912
16	EGY	Värfirardag
	LOA	Laoitiskt nyår
17	IRN	Imam Alis martyrdöd
	SYR	Evakueringsdag, nationaldag
18	ZWE	Självständighetsdag, nationaldag
19	VEN	Självständighetsförklaring
23	TUR	Den nationella föreningens dag
25	EGY	Sinai-dag
	I	Befrielsedag
	KRE	Den koreanska folkarméns dag
	POR, AZR	Nationaldag "Dia de Portugal"
26	TZA	Nationaldag
27	AFG, SRL, TGO	Nationaldag
30	ATN, HOL	Nationaldag

LÄTTFÅNGAT

Christer Brunström | Kungsgatan 23 | 302 46 HALMSTAD | 035 - 10 80 90 | dxfilateli@sdx.se

Välkommen till Lättfångat!

Det är spännande tider för oss nordiska DX-are. En helt ny tidning med bidrag på flera olika språk har sett dagens ljus. Vi välkomnar därför våra många nya läsare i Danmark och Norge.

Det återstår att se hur Lättfångat passar in i mixen av olika avdelningar här i DX-Aktuellt – det är ju inte meningen att olika spalter skall erbjuda likartat innehåll.

TWR UK

Trans World Radio i Storbritannien fortsätter att sända kristna program på kortvåg till lyssnare i hemlandet. Sändningen kan höras från 08.00 till cirka 08.50 på 6105 och 7400 kHz. Självt har jag bäst mottagning på den sistnämnda frekvensen.

På vardagarna inleder Dick Saunders med programmet *Rendez-vous*. Därefter kommer *Thru' the Bible*, ett program som under fem år går igenom Bibelnssamtligaböcker. Sändningen avslutas av Dick Saunders med inslaget *Way to life*. På veckosluten ser programschemat annorlunda ut.

Dick Saunders är faktiskt en trevlig bekantskap inom avdelningen kristen radio. Han har en försynt framtoning och har hörts på TWR UK under väldigt många år. Här handlar det inte om att få oss lyssnare att donera pengar till verksamheten vilket ju är mycket vanligt i kristen radio i USA.

TWR har sitt huvudkontor i Österrike och det är dit man skall sända sina rapporter. Stationen svarar med trevliga QSL-kort.

TWR har inte några egna sändare i Europa utan hyr in sig på existerande sändaranläggningar.

Något äldre DX-are kommer säkert ihåg att man för många år sedan sände engelska program från Monaco. Det fanns på den tiden till och med ett DX-program för att inte tala om dagliga sändningar på norska.

Voice of Turkey

En av mina favoritstationer tidig eftermiddag är The Voice of Turkey i Ankara. Faktum är att jag ibland först lyssnar på sändningen på tyska för att sedan gå över till programmet på engelska. Sändningarna kan höras enligt följande schema:

12.30-13.25 på 17755 kHz (tyska)

13.30-14.25 på 12035 kHz (engelska)

Man inleder med nyheter och en kortare presskrönika. Sedan kommer olika featureinslag samt mängder av turkisk musik.

På onsdagar har man ett brevlådeprogram. Den tyska varianten är riktigt trevligt. Många DX-are i Tyskland är mycket aktiva och det tycks komma väldigt mycket post från entusiastiska lyssnare i det tyskspråkiga området. Inte sällan kommer lyssnare till tals i programmen.

Voice of Turkey har varje månad en fråga till oss lyssnare. Bland dem som svarar rätt lottar man ut ett litet pris. Självt vann jag en keps för något år sedan.

Radio Japan

Det ekonomiska läget i Japan påverkade säkert beslutet att lägga ner programmen på svenska, tyska och flera andra språk för några år sedan. Idag får vi försöka höra stationens engelska program riktade till lyssnare i Afrika och Asien. Här är några av de tider och frekvenser som brukar ge god mottagning:

13.00-13.30 på 11730 kHz

14.00-14.30 på 11695 kHz

Radio Japan är fortsatt en god källa till information om Japan och övriga Asien. Men man har också många andra inslag som berättar om dagligt liv i Japan. På söndagar har man sitt brevlådeprogram. När jag senast lyssnade berättade man om berget Fuji som svar på en fråga från en lyssnare.

Radio Japan tillhör de stationer som ger ut mycket vackra QSL-kort. Ovan visas det som kom som svar på min senaste rapport.

DX-FILATELI

Christer Brunström | Kungsgatan 23 | 302 46 HALMSTAD | 035 - 10 80 90 | dxfilатели@sdxf.se

Algeriet

Ibland dyker det upp frimärken med radiomotiv som man personligen kan relatera till. Det gäller i högsta grad det frimärke som Algeriet gav ut den 28 oktober 2012. Märket har valören 15 dinarer och det avbildar landets radio- och TV-hus.

Frimärket uppmärksammar att det nu gått 50 år sedan det algeriska folket kunde återta kontrollen av sin nationella radio och TV.

Algeriet blev en del av Frankrike år 1830 och väldigt många fransmän valde att bosätta sig i området på andra sidan Medelhavet. Det var naturligtvis så att det franska styret närmast kan liknas med klassisk kolonialism. Det fanns fransmän på alla ledande befattningar och lokalbefolkningen fick alla mindre kvalificerade arbetsuppgifter.

Den franska främlingslegionen hade baser i Algeriet och tanken var naturligtvis hela tiden att garantera total fransk kontroll över sin afrikanska besittning. Efter andra världskriget uppstod en arabisk frihetsrörelse i Algeriet. Den franska befolkningen i Algeriet önskade absolut ingen politisk förändring. Det hela ledde till ett mångårigt inbördeskrig med FNL på ena sidan och den franska armén på den andra. Det blev en mycket blodig konflikt. Trots ett franskt övertag beslöt den franske presidenten de Gaulle att ge Algeriet självständighet år 1962.

Beslutet fick som följd att nästan hela den franska befolkningen lämnade landet hals över huvud. Franskalgerierna kallas *pieds noirs* och de gick nu en osäker framtid till mötes i ett land som var helt nytt för dem.

På 1970-talet tillbringade jag somrarna i Frankrike med min dåvarande "algeriska" familj. De hade först tvingats lämna sitt hem i Tlemcen och senare i

Oran. Min svärfar fann sig aldrig till rätta i Frankrike. Hans familj hade bott i Algeriet sedan mitten av 1800-talet och han kände sig mer som algerier än som fransman.

När hundratusentals fransmän lämnade Algeriet upphörde mängder av samhällsfunktioner att fungera. Den nya algeriska regeringen tvingades importera specialister från främst Frankrike för att till exempel hålla järnvägssystemet igång.

År 1962 fick alltså FNL kontroll över Radio Algérie och det är just detta som det nya frimärket uppmärksammar. Idag tycks organisationen heta Radio Télévision Algérienne (RTA). RTA planerar för övrigt att inom kort installera nya kortvågssändare för program till nordvästra Afrika. Syftet torde vara att motverka den islamiska extremismen i området.

Trots att Algeriet nu varit självständigt i mer än 50 år har resultatet kanske inte blivit det som man önskade år 1962. Arbetslösheten är mycket hög, många algerier har sökt sig till ett bättre liv i Frankrike och dessutom har ett mångårigt krig mot islamiska extremister pågått under många år.

I DX-köps sortiment hittar du många spännande böcker och annat.

Se vidare vår annons i detta nummer!

VI HAR LÄST

Magnus Jespersen | Regementsg. 22 | 723 45 VÄSTERÅS | 021 - 18 05 05 | dx-a@jespersen.eu

2013 Shortwave Frequency Guide

Klingenfuss

ISBN 978-3-941040-63-2

© Jörg Klingenfuss Publications, Hagenloher Strasse 14, D-72070 Tübingen, Tyskland 2012.

376 sidor häftad, svartvitt tryck.

2013 *Shortwave frequency guide* är som framgår av namnet en årsbok som ges ut av Klingenfuss publications som specialiserat sig på litteratur för olika sorters radiomottagning.

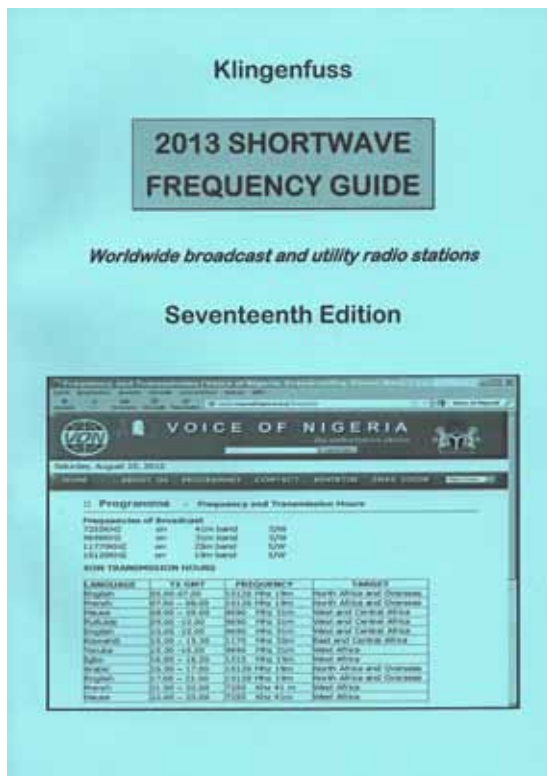
Den riktar sig främst till allroundlyssnaren som lika gärna lyssnar på utilitystationer (NDB undantaget) som rundradio (LV och MV undantagna).

Som framgår av titeln är boken skriven på engelska, något som långt ifrån alltid är fallet med tyska böcker och det är en stor fördel för alla de som inte förstår tyska.

Undantaget inledningen börjar boken med ett drygt 20 sidor långt avsnitt som heter *Monitoring utility stations* och som avhandlar just det. Värdefullt för nybörjaren, för den mer erfarne är inte lika intressant.

Därefter följer en 125 sidor lång förteckning av utilitystationer från 20 till 27870 kHz. Förutom frekvens innehåller den signal, stationsnamn, ITU-kod, driftsätt (CW, SSB...) och en kolumn med övriga detaljer.

Därmed har vi avverkat nästan halva boken och nästa kapitel heter *Frequency list of broadcast radio stations*. Inledningen är högtintressant och det är inte utan tillfredsställelse jag noterar att DRM (Digital Radio Mondiale som det står för på något slags fransk-engelska) är på god väg att floppa för såvitt inte så redan skett. Sedan kommer då listan av rundradiostationer som börjar med *Northern Territory SW Service* (Australien) på 2310 kHz och slutar med *RAI*, Rom på 26060 kHz. Drygt 102 sidor blev det denna gång. Efter någon sida med aktiva sändaranläggningar kommer så en lista över rundradiostationer i landordning.

Därmed är boken nästan slut. Återstår ett avsnitt över använda förkortningar och lite reklam för övriga Klingenfusspublikationer.

Bokens häftning är mycket tacknämligt gjord så att den ligger kvar i uppslaget läge, någon inte gäller alla böcker.

2012 *Shortwave frequency guide* kan inte ersätta *WRTH* och det är heller inte målet med den, eftersom man valt att utelämma mellanväg och adresser till förmån för utilitystationerna.

The same procedure as last year blir sammanfattningen, boken innehåller till allra största delen samma information som föregående års utgåva. Naturligtvis är allt uppdaterat måste tilläggas. Drygt 25 färre sidor denna gång, och orsaken är förstas primärt att stationer stängs (ett öde som inte bara drabbar rundradiostationer). Den som gillar boken sedan tidigare år kommer inte att bli besviken denna gång heller och är man intresserad av utility finns mig veterligen inga andra årsböcker att välja på.

The 2013 Super Frequency List

Klingenfuss

© Jörg Klingenfuss Publications, Hagenloher Strasse 14, D-72070 Tübingen, Tyskland 2012.

CD-skiva.

För den som hellre sitter framför datorn än slår i böcker finns *The 2013 Super Frequency List*. Lite förenklat kan man säga att den är *2013 Shortwave frequency guide* i digital form. På gott och ont.

Fördelen är att man kan söka i informationen mycket snabbt, och dessutom sortera den på olika sätt, exv. efter frekvens eller stationsnamn.

På minuskontot hamnar att man får leva utan de många gånger intressanta artiklarna som finns i boken. Även om skivan också innehåller en del läsvärda filer (plus online-hjälp och förkortningsförklaringar m.m.)

För att starta applikationen klickar man helt sonika på exe-filen för den tyska eller den engelska versionen. Hårdvarukrav anges ej men torde vara mycket måttliga så skivan kan köras i snart sagt vilken Windowsdator som helst. Med dagens hårdvarupriser ger detta dock ganska få pluspoäng. Mer väsentligt är som sagt att skivan kan göras i vilken dator som helst utan föregående installation.

Tycka vad man vill om Windows 8 men det gör att användargränssnittet känns än mer daterat. Om man nu fäster något avseende vid detta. Förra årets utgåva falsklarmade med min antivirusprogramvara (Norton). Var nu än detta problem än låg så är det borta nu. Tack för det!

Skivan och boken är som sagt utbytbara storheter och vilken man föredrar är mest en smaksak. Boken finns att få hos DX-köp medan skivan i skrivande stund inte gör det, så kontrollera webben för senaste status. Normalt brukar DX-köp föra de populäraste Klingenfussprodukterna vilka innefattar såväl den recenserade boken som CD-skivan.

Klingenfuss webbplats är www.klingenfuss.org för den som t.ex. önskar mera information.

QSL-posten, fortsättning från sidan 11

Amatörer, Utility, NDB, och PTP-stationer

UQ	Ullmar Qvick	449
THE	Tor-Henrik Ekblom	133
KUN	Kurt Norlin	69

Vinnare

DX-Köpskänkeri år 3 presentkort till vinnarna i QSL-Cupen. Det gäller dels de mest aktiva personerna i vardera rundradio- och amatörradioklassen, samt även en lottad bidragsgivare. Mest aktiv när det gäller rundradiosändningar har **Alf Persson, APF**, varit. En imponerande svit av närmare 200 QSL har APF lyckats bärga under Cup-året 2012. Allas vår **Ullmar Qvick, UQ**, har lyckat med bedriften att få svar från närmare 450 radioamatörer under året. Även det en mycket imponerande radioaktivitet. De får båda ett presentkort vardera.

När det gäller det 3:e presentkortet, en utlottad bidragsgivare så har lotten denna gång fallit på **Claes Olsson, CON!**

Grattis, Claes, Alf och Ullmar och stort tack för er insats. Jag vill också rikta ett stort tack till er andra också, för er vilja att bidra till tidningen. **TACK!**

Att skicka bidrag

Till våra nya läsare vill jag avslutningsvis tipsa om att jag kan skicka över ett Excel-ark som gör inrapporteringen lite lättare, samtidigt som det underlättar mitt arbete en väldans massa.

Skriv en rad till [qslposten@sdx.se!](mailto:qslposten@sdx.se)

NA-horisont, fortsättning från sidan 8

glömt dageffekten på (natteffekten bara 10W). Flera spännande ohörda stationer med relativt hög effekt finns här för den som känner för nya utmaningar.

Nu stänger vi butiken för denna gång. Som vanligt baseras spaltinnehållet på det som skickas in i bidragsväg, och alla i läsekretsen är lika välkomna att höra av sig med stort som smått! Med tanke på de fina konditioner som förevarit torde bidragsboxen bli ganska full till nästa gång!? **73s / JOB**

**SDXF: nya webbplats finns på
www.sdx.se**

När det inte finns något elnät

Vad gör man när det inte finns el i stugan?

Vi var några medlemmar ur Volvo DX-klubb som skulle låna en ensligt belägen stuga för en lyssnarhelg. Stugan var inte ansluten till elnätet, men hade både dieselgenerator och batteribackup med DC/AC-omvandlare, så det borde inte vara något problem att köra datorer och annan utrustning som krävde 220 volt.

För säkerhets skull packade jag in ett par 12-volts fritidsbatterier i bilen och en egen DC/AC-omvandlare (en omvandlare som gör om likspänning till växelspänning, i det här fallet en som genererar modifierad sinusvåg och inte en fyrkantsvåg som de enklare DC/AC-omvandlarna gör – fyrkantsvågen genererar garanterat radiostörningar). Sinusomvandlaren bör vara snällare ur störningssynpunkt.

Dieselgeneratoren var riktigt bra

Vår värd hade redan i förväg berättat att den DC/AC-omvandlare som var installerad i stugan gav fyrkantvåg ut och genererade störningar. Vi provade Men jag hade ju varit förutseende och tagit med mig fritidsbatteri och DC/AC-omvandlare av sinustyp som skulle klara att ge ut 300 Watt. En ny och fin "sinus"-omvandlare, köpt på Kjell & Co till extrapris, och precis upppackad ur sin kartong. Den borde lösa problemen.

Den största boven av alla

Nu vardet dags att bli ordentligt besviken. Visserligen hade jag när jag köpte DC/AC-omvandlaren reagerat på att den var så liten och lätt. Men den var en störgenerator av värsta slag som med god marginal överröstade den stationära DC/AC-omvandlaren. Så den ställdes omgäende åt sidan. Det var bättre att fortsätta att köra på huset DC/AC-omvandlare. Vår ALA-100-loopantenn hade gett mycket bra signaler när vi körde på dieselgeneratoren, men nu så var brusnivån cirka 20 decibel högre. Vi kunde se att det fanns bärvåg på många USA-frekvenser, men bruset var för högt för att vi skulle höra något.

Den bäver vi dragit ut i skogen fungerade inte, koaxialkabel och balun felsöktes, men verkade vara OK, så troligen hade vi jordproblem (detta får utredas bättre inför kommande övningar). Den lilla signal vi haft från bävern från början försvann också till stor del i det förhöjda brusgolvet från DC/

AC-omvandlaren.

När det inte ens gick att vaska fram WBBR ur störningarna, var det lika bra att ta fram sovsäcken och få några timmars sömn.

Vad gör vi nästa gång?

Skam den som ger sig, stugans läge gör att vi nog vill testa igen. Hur försäkras vi oss då om en elmiljö som inte stör vårt lyssnande? Visserligen räknar vi med att dieselgeneratoren kommer att vara reparerad och då bör det inte vara något problem med strömförsörjningen, men visst kan det vara bra att ha en lösning klar för de fall när vi verkligen behöver klara en lyssnarträff med hjälp av 12 volts fritidsbatterier.

Den naturliga lösningen är att helt undvika DC/AC-omvandlare. Idag så kan vi utgå från att vår utrustning (med få undantag – det var länge sedan jag så en rörmottagare på en lyssnarträff) går att driva med likspänning och normalt inte mer 24 volt. För utrustning som går på 12 volt likspänning är lösningen enkel – en kabel med rätt kontakt och med en säkring som kopplas direkt till batteriet. Om det är något som går på lägre spänning än 12 volt så kan man dessutom behöva dra ner spänningen, till exempel med en spänningsregulator och det finns dessutom färdiga produkter att köpa, oftast med ställbar utspänning, avsäkring och olika kontakter som man kan skifta. Om denna är aktiv (det vill säga innehåller en högfrekvent DC/DC-omvandlare) så kan man själv behöva göra någon form av avstörning av den.

Om man skall strömförsörja till exempel en laptop så behöver man, om man har 12 volts batteri att ansluta till, höja spänningen. Laptoppen behöver oftast en spänning som ligger i området 15-24 volt och då kan man köpa en laptoppladdare till bil som matas från 12 volt men har en utspänning som är ställbar. Normalt levereras också dessa med olika kontakter för att kunna användas ihop med laptoppar av olika modell och fabrikat. Alla dessa som höjer spänningen innehåller en aktiv DC/DC-omvandlare. Det innebär att de troligen avger störningar, men också här kan man själv göra en avstörning av enheten.

Några ord från huvudredaktören

Så är det dags för att lägga sista handen vid det allra första numret av den nya tidningen *DX-aktuellt*. Den här gången blev det ovanligt mycket svenskt material i och med att *Radio verden rundt* utgick.

Tråkigt nog har vi drabbats av vakanser när det gäller nyhetssidan, både från svenskt och danskt håll. Claes Olsson som har skrivit *Aktuellt på banden* i *Eteraktuellt* har hållit med detta i ca 25 år så det är fullt förståeligt att han nu väljer att kliva av nu. Ett stort tack till dig Claes för allt jobb du lagt ner för *Sveriges DX-förbund* genom alla år. Detta tack riktas förstas även till Lars K. Pedersen som skrivit *Mellembølgenyt* i *DX-Fokus*.

Eftersom Claes även skrev *Piratspalten* - den sista utgåvan finns att läsa i detta nummer - så har vi även en vakans här.

Eftersom en nyhetsspalt "alltid" brukar finnas i en DX-tidning och pirat-DX-ing är populärt i åtminstone Sverige (se till exempel *QSL-posten* i denna nummer) så ska vi naturligtvis göra allt vid kan för att återbesätta dessa båda vakanser. Känner

Avstörning – hur då?

Som vanligt när det gäller störningar kan det behövas en del laborerande innan man är helt nöjd. Men egentligen är det två steg det handlar om.

Dels avstöra in- och utgående kablage med hjälp av kondensatorer, drosslar och eventuellt också ferriter. Dels att, ifall det inte hjälper med det första steget bygga in det hela i en skärmad låda.

Olika störande DC/AC-omvandlare

DC/AC omvandlare benämns också bland annat växelriktare. Det finns olika typer beroende på hur växelspänningen som genererar ser ut.

De allra billigaste DC/AC-omvandlarna ger fyrkantvåg ut. Fyrkantvågen genererar mycket övertoner och ger oss radiofrekventa störningar. Den är ganska "elak" och lämpar sig till exempel inte för att driva motorer och transformatorer.

Nästa steg är de DC/AC-omvandlare som ger ut en modifierad sinus, vilket i praktiken är något som ser ut som en trappa om man tittar på ett oscilloskop. Även denna stör, men borde kunna göras mindre störande än fyrkantvågen.

Omvandlare med "ren" sinus genereras tyvärr också på ett sätt idag som ger radiostörningar (vilket kan märkas i närheten av vindkraftverk). De kan ha en grundfrekvens kring 25 kHz.

Moritz Saarman

just du för att göra en insats för *DX-aktuellt* på någon av de här båda punkterna så kontakta mig via e-post dx-a@jesperson.eu. Om spalterna skrivs på danska, norska eller svenska spelar förstas ingen roll!

Nästa nummer kommer att göras av Eivind Motland om allt går enligt planerna och när det kommer är antligen vintern över för den här gången. Om man nu inte råkar bo i de nordligaste delarna av Sverige eller Norge, då får man nog stå ut med att den meteorologiska våren kan dröja lite till. Men i det läget är man å andra sidan rätt så van...

Eftersom inte bara tidningen är ny utan även tryckeriet är det så ber jag om överseende för de misstag som säkert kan finnas i detta nummer, om de inte skulle finnas vore det nästan egendomligt. Tidningen trycks alltså av *Printon* i Tallinn och naturligtvis håller jag tummarna för att det fungerar lika bra med manushantering som det gjorde med vårt förra tryckeri, Ale Tryckteam!

Magnus Jespersen

DX-parlamentet med SDXF:s årsmöte 2013

Kallelse till SDXF:s årsmöte 2013

Sveriges DX-förbunds årsmöte 2013 kommer att hållas i samband med DX-parlamentet 2013 lördagen den 1 juni kl 13:00 på Apple Hotel i Göteborg. Alla medlemmar hälsas välkomna.

För mer information om DX-parlamentet se nedan.

Din anmälan till årsmötet vill vi ha senast tisdagen den 23:e april antingen brevlades till Sveriges DX-förbund, Box 1097, 405 23 Göteborg eller via e-post till kassor@sdx.se. Detta för att vi i tid skall kunna sända ut årsmöteshandlingarna till dig som skall delta. Vi tar inte ut någon anmälningsavgift.

Alla medlemmar har rätt att komma med motioner till årsmötet. För att vi skall kunna behandla dessa måste de ha inkommit senast tisdagen den 9:e april antingen brevlades till Sveriges DX-Förbund, Box 1097, 405 23 Göteborg eller via e-post till sdx@sdx.se.

DX-parlamentet 2013 i Göteborg

Efter en längre tids planering och funderingar kring hur och var årets DX-parlament skall äga rum, har styrelsen för SDXF beslutat att förlägga årets DX-parlament till Göteborg. Flera röster har hörts att vi skall ha den på samma ställe som 2009, nämligen på Apple Hotel. Logi, konferensrum och mat/logi på ett och samma ställe samt bra kommunikationer till och från hotellet.

Som 2009 års deltagare säkert minns ligger hotellet alldeles intill E20 vid infarten till Göteborg. Kommer man med tåg går det bra att ta spårvagn linje 1 till hållplats Kaggeledstorget, därifrån är det fem minuters promenad till hotellet.

Även i år ligger pris för mat och logi bra till och kan mycket väl jämföras med vad det kostar att bo på vandrarhem. Programmet för årets DX-parlament är ännu inte fastställt men efter hand som vi vet mer kommer informationen att läggas

in på vår webbplats www.sdx.se och det blir mer information också i DX-Aktuellt nr 2. Så mycket kan vi säga redan nu, att det blir intressanta studiebesök och föredrag på fredag och lördag, möjligen också något på söndag.

Preliminära priser för DXP 2013

Logi enkelrum fredag tom söndag	1300 kr
Logi enkelrum en natt	650 kr
Del i dubbelrum fredag tom söndag	795 kr
Del i dubbelrum en natt	398 kr
Lunch lördag	125 kr
Festmåltid lördag	250 kr
Kaffe och baguette	60 kr
Kaffe med kaka	15 kr

I hotellpriserna fredag-söndag ingår boende och frukost samt ett enkelt kvällsmål.

Övernattning bokas och betalas direkt till Apple Hotel, telefon 031-25 11 00. Uppge att det avser Sveriges DX-förbund helgen vecka 21. För övrigt hittar du uppgifter på hotellets webbplats www.apple.se.

Lars Wieden

Sökes:

Medhjälpare till valberedningen

Vid DX-parlamentet 2012 lyckades vi bara få in en person i valberedningen, Ullmar Qvick. Normalt skall vi ha två valberedare och Ullmar vill gärna ha någon som hjälper honom i den uppgiften. Om du själv kan tänka dig att gå in i den rollen eller har förslag på någon som kan vara lämplig, hör då av dig till SDXF. Antingen via e-post till sdx@sdx.se eller via posten till Sveriges DX-förbund, Box 1097, 405 23 GÖTEBORG.

Ett 50 år gammalt foto berättar

På långfredagen 1963 samlades ett gäng DX-are från Bergslagsområdet till en informell träff i Borlänge. Ett gäng DX-are, främst från Fagerstatrakten hade börjat skissa på planerna att bilda en klubb för MV-DX-are.

Intresset i Sverige för just MV-DX hade ökat markant i slutet av 50- och början av 60-talet, men det var dåligt med nyhetsinformation för en stor del av de MV-DX intresserade lyssnarna. Arctic Radio Club (ARC) fanns, men man hade på den här tiden en restriktiv medlemspolitik som gjorde att många MV-intresserade DX-are hamnade utanför möjligen att få en regelbunden nyhetsinformation.

Bosse Danielsson i Fagersta och en del andra MV-DX-are i regionen började planera att bilda Nordic Radio-Club och syftet var att fånga upp de MV-DX-are som inte fick tillträde till ARC och ge dessa en möjlighet att via en DX-bulletin kunna få lämna tips, artiklar och QSL-nyheter och sedan även kunna läsa om andras tips och information.

Man beslöt att lägga den första informella träffen till Borlänge där de aktiva DX-arna Lennart Hane, Börge

Eriksson m.fl. drev Dalecarlian DX-Club. Den första träffen hölls alltså på långfredagen och där skissades riktlinjerna upp för att starta Nordic Radio Club. Klubben bildades och gav ut bulletinen Norac. Jag minns inte hur länge den fanns, men efter ett par år upplöstes klubben och man ingick samarbetsavtal med ARC och jag antar att de flesta av Nordics medlemmar kom med i ARC.

Själv har jag aldrig sysslat nämnvärt med MV-DX, förutom spanjorer, så jag minns inte alla turer. Jag var heller inte medlem i Nordic Däremot hittade jag i en låda för en tid sedan ett gammalt foto som var taget vid mötet i Borlänge 1963. Eftersom det i år är 50 år sedan bilden togs så kanske det kan vara av intresse att ta med bilden i EA som lite kuriosita eller ett DX-minne.

Börge Eriksson

Personerna på bilden är fr.v. Kurt Zadina, Avesta, Leif Lidén och Bo Danielsson, Fagersta, Odd Johansson, Norberg, Lennart Hane och Börge Eriksson, Borlänge och stående bakom Hans Jansson, Västerås. (Odd Johansson heter idag Odd Päg)

AWR DX contest

AWR Wavescan
Produced at WRMI

I år är det 42:a året som Adventist World Radio - AWR - driver internationella radiosändningar. Starten skedde år 1971. För många DX-are är det en höjdpunkt på DX-året när *AWR DX Contest* - som sponsras av just AWR - äger rum.

Lite historik om DX-tävlingen

Redan år 1977 startade Dr. Adrian M. Peterson, AWR:s DX-redaktör och "international relations coordinator", DX-tävlingen och den är öppen för alla lyssnare ute i världen. Tävlingen har haft olika teman varje år. Sedan 1977 har bl a följande teman gällt: *World's smallest QSL-card* 1997, *DX club programmes* 1983, *Five best QSL:s* 1995, *Most beautiful QSL-cards* 2001, *QSL-alphabet* 2008 och *QSL from now silent short wave stations* 2009. De senaste åren, då jag själv deltagit har AWR DX Contests haft följande teman: *Station profile* 2010, *Choose channel* 2011, *Listen to AWR* 2012 samt i år *Focus on Africa*. AWR 42nd year annual DX contest 2013, som ju bl.a. har AWR:s DX-program *Wavescan* som värd och arrangör. I år gäller det alltså att dels kolla vilka QSL du har från olika kortvågsstationer i Afrika dels att logga AWR-program på kortvåg riktade till Afrika, allt under juli månad 2013.

Vem är Dr. Adrian M. Peterson?

Ienskrift (sommaren 1971) från AWR:s 40-årsjubileum har Adrian under rubriken *Wandering the world with a radio* berättat lite om sin bakgrund, som inleddes i Australien, där han föddes i en sju barns familj i liten stad i södra Australien. Före andra världskriget var det inte vanligt med mer avancerade radiomottagare med kortvåg. Han hade emellertid en farbror, som lät Adrian lyssna på en hemmagjord radio, och redan då förundrades Adrian över att kunna lyssna till

avlägsna radiostationer från staden Adelaide där han bodde. Hans första QSL kort kom från 2YA i Wellington i Nya Zeeland. Under andra världskriget lyckades han få det välkända röd, vit och blåa kortet från den amerikanska stationen KGEX i San Francisco i Kalifornien i USA. Hans familj gick med i adventiströrelsen och Adrian lämnade ett jobb inom industrin och började inom rörelsen och studerade också på Avondale College, där f.ö. Adrian träffade sin blivande fru. När HMS Richards Sr, välkänd grundare av *American voice of prophecy*-programmen besökte Australien, frågade denne "Why don't you make this your life work to combine ministry with shortwave international radio broadcasting?". Vilket Adrian svarade ja på.

"Efter Australien kom vi till Pakistan för ny verksamhet i Afghanistan", säger Adrian. Han lyssnade på kortvåg "for news, information, and touch of home and western culture". Flera kortvågsstationer såsom t ex BBC, VOA och DW

frågade om han kunde ställa upp som monitor, och han sände dem regelbundna uppgifter om styrka och hörbarhet på deras respektive programsignaler. 1968, tre år innan AWR startades, inbjöds Adrian av Walter Scragg från General Conference, att bli informell rådgivare inför lanserandet av AWR:s kortvågssändningar. När Adrian sedan blev klar med universitetsexamen på Andrews university kom han till Sri Lanka (Ceylon). Sri Lanka BC bad Adrian om att lansera ett kortvågsprogram, *Radio Monitors International 1975*, som sedan under flera år fick lyssnarbrev från över 100 länder och många bibelkorrespondenskurser förmedlades också. Senare kom Adrian som pastor till Indien. Där fanns en radiostudio för indiska språk, vilken senare kom att bli AWR:s Asia radios produktionsstudio, och man började t.o.m. att utfärda egna QSL-kort.

Slutligen flyttade hans familj till USA i AWR:s tjänst, vilket betydde mycket resande till AWR:s olika verksamheter i världen. Under dessa resor brukade ibland flygkaptenen bjuda in Adrian till cockpiten och där fick Adrian sitta och lyssna av många radiostationer, som han aldrig fått in hemma. Vid ett tillfälle, då han flög över Indiska oceanen hörde Adrian den ensliga MV-stationen VLU2 på Christmas Island. En annan gång, då han flög nära Cocos (Keeling) Island utanför Australien, ringde flygkaptenen via radio till den lilla radiostationen på ön, och talade om för dem att Adrian satt och lyssnade till deras radiostation, vilket resulterade i att Adrian blev direktintervjuad av radiostationens reporter "live-on-the air".

I dag är Adrian M Petersons QSL-samling av kort och brev uppe i mer än 35000, kanske den största QSL-samlingen i privata händer i världen. Fortfarande är Adrian ansvarig för det världsbekanta DX-programmet *Wavescan* från AWR. "I am grateful for the honor and privilege of having the longest continues association with AWR". Dr Adrian M. Peterson är filosofie doktor i ämnet Internationell radio, radiohistoriker inom AWR och medlem i styrelsen för *Radio heritage foundation*, som tar hand om DX-material, samt i styrelsen för *National association of short wave broadcasters - NASWA*.

Tävlingsprogrammet för 2013 års Focus on Africa

På SDXF:s webbplats www.sdx.se finns sedan 18 november 2012 (du får bläddra lite tillbaka) det fullständiga tävlingsprogrammet för denna DX-tävling, som äger rum under juli månad 2013, vilket jag rekommenderar den tänkte deltagaren att kolla upp! Här nedan redogör jag bara i stora drag för tävlingsreglerna som en liten aptitretare.

A. African SW QSL

Gör en lista på dina 5 bästa QSL från kortvågsradiostationer i Afrika och motivera varför du tycker de är bäst.

B. Photocopies

Gör fotokopior på dessa fem bästa QSL från Afrika

C. African QSL wanted

Gör en lista på 5 topp-DX-stationer från Afrika, som du *inte* har och motivera varför dessa stationer är de mest efterlyngtade för dig.

D. AWR reception reports

Skriv tre lyssnarrapporter på sändningar från någon av AWR:s afrikanska program (från station i Afrika, eller från närbelägen ö) samt från AWR:s program riktade till Afrika från andra länder.

E Three radio cards

Om möjligt inbjuds du att skänka 3 QSL (se reglerna) till *Indianapolis heritage collection* (ej amatör-QSL eller privatradio-QSL).

Du kan vinna någon av Jerry Bergs historiska DX-böcker och för varje kontinental vinnare en WRTH 2013. Alla lyssnarrapporter får special-QSL-kort för AWR. Adressen till *Focus on Africa 2013 DX Contest* är Focus on Africa DX contest

P.O. Box 29235, Indianapolis, IN 46229, USA

Lycka till med tävlandet önskar

Claës-W. England

Ska vi skriva om amatörradio i DX-Aktuellt?

Intresset från läsarnas sida för såväl spalten *Från amatörbanden* som att anmäla verifikationer i QSL-posten har varit minst sagt svalt. På andra håll argumenteras det för att amatörradio är en egen hobby som bör hålla till i egna tidskrifter. Ullmar Qvick som gör spalten ifrågasätter om det är meningsfullt att fortsätta och ställer det fullt rimliga kravet att minst 10 personer hör av sig till honom och önskar en fortsättning - annars läggs spalten ner (tillsammans med QSL-anmälningarna). Skriv eller ring till Ullmar, veriori2000@yahoo.se eller 011-13 11 02. Alternativt via posten till Trozeliigatan 43, 603 52 NORRKÖPING.

Radio i Ryssland

Rysslands röst - The Voice of Russia 84 år 2013

Voice of Russia – VOR - Rysslands Röst är verkligen en av veteranerna bland de internationella rundradiostationerna. Man inledde sina sändningar den 29 oktober 1929 – i år 2013 84 år – och VOR har sedan dess givit röst åt Rysslands uppfattning om världshändelser och berättat om vad som händer inom detta stora land. I dag sänder VOR till 160 länder på 36 olika språk 151 timmar per dag på kort- och mellanvåg, på FM, via satellit och genom mobila länkar. 2003 inledde också VOR dagliga sändningar till Europa via Digital Radio Mondiale, DRM. VOR:s program sänds till USA via satellitkanaler, via kabel, FM och mobila länkar i 16 olika stater. VOR räknas till de fem största internationella radiostationerna tillsammans med BBC, VOA, DW och RFI. Enligt undersökningar av *International Media Help* (Schweiz) ibland radiolyssnare i 50 olika länder kom VOR på tredje plats i popularitet efter BBC och VOA.

VOR sänder över internet på 33 språk och på webben. Den besöks av folk från 140 länder. VOR har 109 miljoner lyssnare i 160 länder. I åldrarna 30-55 år lyssnar 60 % och i åldrarna under 30 år lyssnar 25 %. 80 % av lyssnarna hör på VOR:s program två till tre gånger per vecka. 25 % av lyssnarna har hört VOR för första gången sett över de senaste åren.

Övergång till Internet 2009

Sedan 2009 sänds vissa språk från Rysslands Röst – VOR - endast över internet, förutom

svenska, även albanska, bulgariska, ungerska, grekiska, norska, rumänska, slovakiska och tjeckiska. VOR:s ordförande Andrej Bystritski säger: "Utlandssändningarna är ett instrument för internationell kommunikation. Internet är i dag det främsta utvecklingsmotivet för internationell radio. Webben har tillhandahållit en teknisk och intellektuell utmaning till traditionell radio, men det innebär inte att radion kommer att försvinna. Vi räknar inte med att VOR kommer att försvinna. Vi räknar med att VOR kommer att bli en viktig informationskälla, varifrån publiken kommer att både hämta senaste nytt om aktuella händelser och föra politisk diskussion och bekanta sig med våra analyser".

Rysslands Rösts svenskspråkiga program firade 75 år 2007

Den 11 februari 1932 sände för första gången Moskaradion på svenska, vilket alltså år 2007 gav anledning till ett 75-årsjubileum, en aktningvärd ålder bland de på svenska utsändande internationella rund- radiostationerna. *Här talar Moskva* var under 1950-talet, när jag började DX-a, en av de starkare sändarna som en nybörjare kunde pröva sin lycka på t ex. 201 meter (1493 – Gomel i Ukraina på 20 kW) och i dag är 1494 St. Petersburg – Krasnyy Bor. Vi känner väl alla igensvarsbrevet från I. Petrov. Texår 1969 hade Moskaradion dagligen två halvtimmessändningar på kvällarna kl 18.00 och 20.00 och programmen sändes ju också över flera kortvågsfrekvenser på 19-, 25-, 31- och 41-meterbanden. 1975 var jag på besök

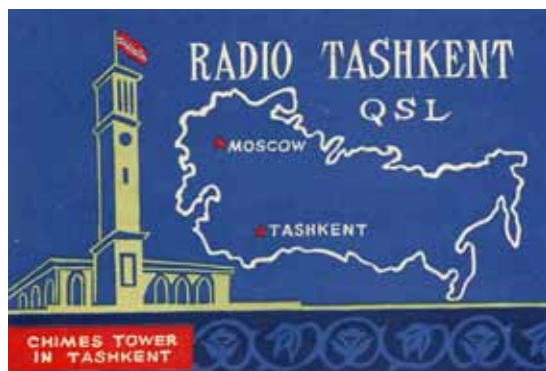
med *Kungliga Operan* från Sverige, som skulle spela på *Bolschoiteatern* (= Stora teatern) i Moskva Rickard Wagners *Ringen* för första gången tillåten att spelas där efter andra världskriget. Då passade jag också på att besöka svenska redaktionen på Moskvaradion i Radiohuset på ul. Pjatiniskaja 25, 115326 Moskva, som ju adressen lyder. Bland annat var jag intresserad av att besöka en studio i Radiohuset, för på den tiden hade Moskvaradions sändningar ett mycket karaktäristiskt ljus, som kanske kunna förklaras av de lite äldre studio-lokalerna. När jag berättade att jag kom från Sverige fanns där en ung man från Chile, som entusiastiskt började berätta om den dåvarande svenske ambassadören Harald Edenman, som i samband med militärkuppen 1973 i Chile lyckades befria bland annat vår studiomann. Förr var redaktionen intresserad av att höra från Sverige och talade mycket om författaren Arthur Lundquist och barnboksförfattarinnan Astrid Lindgren, vars pjäs *Karlsson på taket* var mycket populär då. (Jag såg själv när jag åkte förbi barnteatern i Moskva Karlsson sittande på teaterns tak). På de senare DX-parlamenten kring början på 2000-talet besökte också bland annat radiorösten Irina Gardenina flera DX-årslament. Den som i dag vill ta kontakt med Rysslands Röst på svenska – internet kan skriva till norden@ruvr.ru i programfrågor och i distributionsfrågor: distribution@ruvr.ru.

Echo Moskva - en frispråkig FM-station i Ryssland

Echo Moskva är en FM radio, som via 25 – talet 1-kW-sändare når ut över Ryssland. I Moskva återfinns stationen på 73,82 MHz (2,5 kW) och 91,2 MHz (5 kW) liksom också över St Petersburg på 91,5 MHz (5 kW) –Allt enligt *WRTH 2012*- samt

via internetströmmar över www.echo.msk.ru enligt *Sender und Frequenzen 2012*. Echo Moskva var länge en radiostation för moskvaborna, men nu kan den alltså höras i andra delar av Ryssland, men den har fått ett internationellt genombrott tack vare samarbete med satellitkanalen RTV och ett par av Echo Moskvas dagliga sändningar sänds även i RTV (enligt SvD 21 september 2011, artikel av Jan Blomberg). Stationen beräknas ha en och en halv miljon lyssnare i Moskva och lika många till över landet. Echo Moskva startade år 1990 i en enrumsstudio nära Röda torget i Moskva. En historielärare Alexie Venediktov jobbade där som reporter utan journalistisk erfarenhet och blev 1996 chefredaktör. Inför valet av President Putin har stationen utsatts för viss press från politiskt håll. Gazprom media äger 66 % av aktierna. Echo Moskva tillhörde för övrigt de som nominerades till Nobels fredspris, men det blev ju Europeiska unionen – EU som valdes 2012.

Några QSL från Sovjetunionen och Ryssland

När jag bläddrar i mina pärmar hittar jag t ex radiostationen Peace and Progress – *The Voice of Soviet Public Opinion* från 1974 på 19-metersbandet. Vidare *Special QSL transmission 1994 GPR-2/Radio Baltica* på 12070 (St Petersburg Popovka 200 kW), AWR 1994 över 15125 Samara, Radio Tashkent från 1962 på 11925 (Uzbekistan) och från 2011 GTRK Tatarstan på 15195 samt VOR 80 år över 12040 från kort 2010.

Det engelska programmet från Voice of Russia har jag själv senast lyssnat på en tisdag i november kl 21 -21.45 UTC med ett fint program i serien *Travel Russia* om Rostov-na-Donu mellan Svarta och Kaspiska haven följt av ett innehållsrikt annorlunda jazzprogram på frekvensen 5940 kHz, SINPO 44444. Före denna timme går det också bra att lyssna till VOR:s engelska program från 1700 – 2100 UTC på 7330 med 250 kW från Moskvasändaren. Epost-adressen är world@ruvr.ru och webbadressen är english.ruvr.ru.

Claës-W. Englund

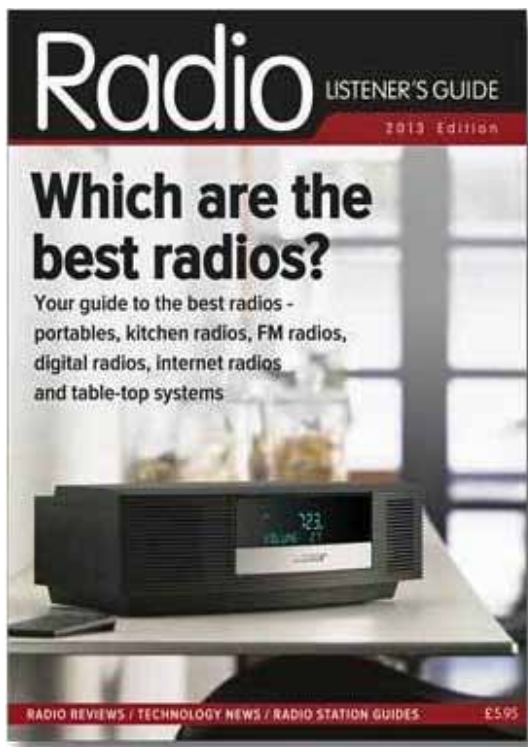
DX-KÖP

Stig Granfeldt | Gruvgången 37 | 653 43 KARLSTAD | 054 - 56 18 22 | dxkop@sdx.se

Radio Listener's Guide 2013

2013 års *Radio Listener Guide* är den 25:e upplagan av den årliga guiden om brittisk radio.

Årets guide ger nyheter och information om radiolyssning i Storbritannien, med täckning av alla viktigare förändringar för analog, digital och Internet-radio.

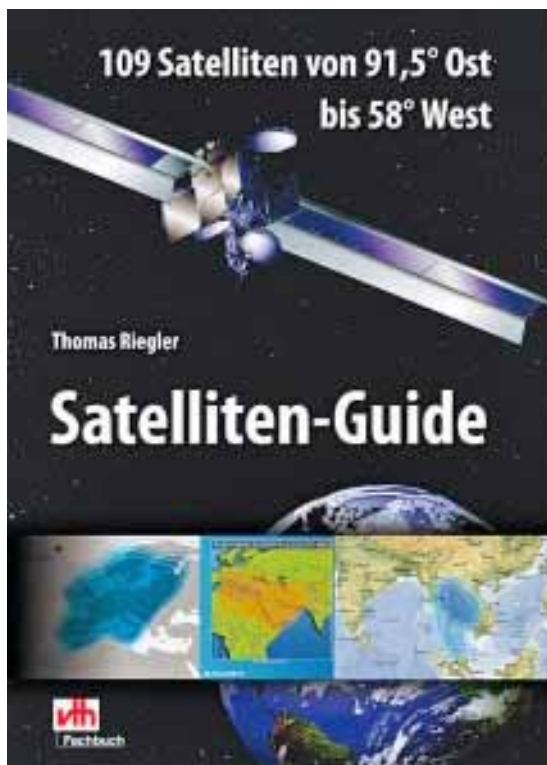

Satelliten-Guide

Satelliten-Guide är inte bara ett uppslagsverk för hemmet, där det handlar om att trolla fram exotiska program på bildskärmen. Lika spännande kan det vara att i utlandet försöka se stationer.

Ienstorsatellitlista har Thomas Riegler sammanställt allt du behöver veta om totalt 109 satelliter som är mottagningsbara i det tyska språkområdet, dvs i Tyskland, Österrike och Schweiz.

Förutom grundläggande information om primära applikationsområden, presenteras satelliterna också med uppgifter om t.ex. tillverkare, typ, startdatum och plats.

Senaste nytt, se DX-köps webbplats:
<http://dpx.sdx.se/index.php>

Beställningar

Du kan göra beställningarna direkt på DX-köps hemsida, då ser du också om böckerna finns i lager och får ett mail när betalningen inkommit och produkterna skickas till dig.

När du gjort beställningen så skickar du in pengarna till plusgirot som finns angivet. Görs beställningen från annat land ex Danmark, Norge maila gärna och fråga vad priset blir. Detta eftersom det blir tillägg för porto. Ex kostar Sender & Frequenzen 40 kr extra. Vi packar böckerna/CD/DVD på billigaste sättet.

På väg in

Vi väntar in en del tyska böcker och en hel del engelska pirat-DVD:er.

Övrigt nytt som kommit på sist tiden är: *Television Viewer's Guide 2013*, Klingenfuss olika böcker och *Kaufberater Weltempfänger*.

Sender
Printon Printing House
Kopli 29
10412 TALLINN
ESTONIA

POSTTIDNING B
Avsändare
Sveriges DX-förbund
Box 1097
405 23 GÖTEBORG
SVERIGE

DX • AKTUELLT

. allt om radio

ISSN 0014-1658

DX-Aktuellt är organ och medlemstidning för *Dansk DX Lytter Klub*, *DX Listeners' Club* och *Sveriges DX-förbund*. *DX-Aktuellt* publiceras 6 gånger per år. *DX-Aktuellt* är en gemensam fortsättning på de tre klubbarnas tidigare tidningar – *DX-Fokus*, *DX-News* och *Eteraktuellt*.

Alla tider anges i UTC.

Ansvarig utgivare och huvudredaktör: Magnus Jespersen.

Huvudredaktör: Eivind Motland.

Tryck: *Printon Printing House*, Tallinn, Estland.

© 2013: Material från *DX-Aktuellt* får citeras i andra media om ursprunget, inklusive mellanliggande källa, tydligt anges och om annorlunda inte angivits.

Summary in English: *DX-Aktuellt* is published 6 times a year by *Dansk DX Lytter Klub* (Denmark), *DX-Listeners' Club* (Norway) and *Sveriges DX-förbund* (Sweden). It is a continuation of the three previously published magazines: *DX-Fokus*, *DX-News* and *Eteraktuellt*.

All times in *DX-Aktuellt* are UTC.

© 2013: Material from *DX-Aktuellt* may be quoted in other media provided it is fully credited to *DX-Aktuellt* as well as the original and any intermediate sources. And unless otherwise stated.

För detta nummer är Magnus Jespersen huvudredaktör, för nästa Eivind Motland.

DEADLINE

Stoppdatum för *DX-Aktuellt* nr 2 2013 är 28 mars (huvudreaktion) respektive 30 mars (spaltredaktörer).

DANSK DX LYTTER KLUB

Dansk DX Lytter Klub (DDXLK) blev stiftet den 3. februar 1973. Klubben er uafhængig i enhver henseende. Alle der arbejder for klubben, gør dette vederlagsfrit.

Adresse: DDXLK, Box 112, DK-8920 Randers NV, Danmark

Hjemmesida:

www.ddxlk.net. e-mail: ddxlk@ddxlk.net

Medlemskab af DDXLK er åbent for enhver med bopæl i Danmark og danskere i udlandet. Kontingentet er 240 kr. for 2013. Dog bare 100 kr., hvis *DX-Aktuellt* kun ønskes som PDF-fil. Kontingentet indbetales til Nr.

Nebel Sparekasse, reg. nr. 9682, kontonr. 6615803527, DDXLK, Box 112, DK-8960 Randers SØ. Husk at angive dit navn og din adresse.

DX-LISTENERS CLUB

DX Listeners' Club (DXLC) er upolitisk og åpen for alle DX-ere i Norge. Klubben drives av medlemmene på frivillig, ubetalt basis. DXLC er ikke-kommersiell og all inntekt går ut til medlemmene i form av forskjellige ytelser.

Adresse: c/o Jan Alvestad, Vigdelsveien 637 B, N-4054 Tjelta, Norge.

E-mail: dxlcnorway@gmail.com.

Hjemmeside: <http://dxlc.wordpress.com>

SVERIGES DX-FÖRBUND

SDXF är en idell organisation som tillsammans med *Dansk DX Lytter Klub* (Danmark) och *DX Listeners' Club* (Norge) ger ut tidningen *DX-Aktuellt*.

SDXF är dessutom sammanhållande organisation för ett flertal lokala DX-klubbar i Sverige. Medlemskap i SDXF (helår, Sverige): 275 kr inkl. *DX-aktuellt*, familjemedlemskap inkl 1 DXA 275 kr, utan *DX-aktuellt* 125 kr, betalas in på plusgiro 3 26 26-4. För medlemmar utanför Sverige gäller andra avgifter som meddelas på begäran.

Membership rates valid outside Sweden can be obtained on request.

E-post: sdxfsdxfs.se

Webbplats: www.sdxfs.se

Adressändringar anmäls till:
registrator@sdxfs.se

Saknad eller skadad tidning meddelas i första hand:
kassor@sdxfs.se